

OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA OPISKELIJAHUOLTORYHMÄN TOIMIN-
NASTA RANUAN KRISTILLISESSÄ KANSANOPISTOSSA

Kaisa Makkonen g10665

Maria Paaso g16733

Opinnäytetyö

syksy 2011

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Pohjoinen, Oulu

Sosiaalialan koulutusohjelma,
diakonisen sosiaalityön suun-
tautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + diakoni/

Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Makkonen, Kaisa & Paaso, Maria. Opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuolto-ryhmän toiminnasta Ranuan kristillisessä kansanopistossa. Diak Pohjoinen, Oulu, syksy 2011, 69 s., 2 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus/sosionomi (AMK).

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuolto-ryhmän toiminnasta. Tavoitteena oli kehittää Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuolto-ryhmän toimintaa.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmä oli laadullinen. Aineisto kerättiin haastatteleamalla Ranuan kristillisen kansanopiston vuosikurssin 2010–2011 opiskelijoita, jotka olivat olleet kuluneen vuoden aikana opiskelijahuolto-ryhmän asiakkaina. Haastateltavia oli seitsemän. Haastattelu nauhoitettiin ja aineisto analysoitiin käyttämällä aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Tulosten mukaan opiskelijoille annettiin henkistä tukea ja käytännön tukea. Tuen hakuun johti keskusteluavun tarve, opiskeluelämään liittyvät ongelmat ja/tai psyykkiset ongelmat. Annettu tuki ja hengellisyyden näkyminen opiskelijahuolto-ryhmän toiminnassa koettiin eri tavoin. Opiskelijoiden esille tuomat nuoruuden haasteet olivat hyvin moninaisia.

Johtopäätöksinä voidaan todeta, että opiskelijahuolto-ryhmän antaman tuen tulisi olla säännöllistä, riittävän pitkäkestoista ja monipuolista. Yhteistyön muiden apua antavien tahojen kanssa tulisi olla säännöllistä. Opiskelijahuolto-ryhmän tulisi pohtia tapauskohtaisesti, mikä merkitys hengellisyyden näkymisellä on kussakin auttamistilanteessa. Opiskelijahuolto-ryhmän on hyvä olla tietoinen tämän päivän nuoruuteen liittyvistä haasteista kehittäessään toimintaansa.

Jatkotutkimushaasteena on Ranuan kristilliselle kansanopistolle tehtävä opiskelijahuolto-ryhmän kehittämisstrategia.

Asiasanat: nuoruus, opiskelijahuolto, hyvinvointi, diakonia, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Makkonen, Kaisa & Paaso, Maria. Students' experiences of activities of the Student welfare team in Ranua Christian folk high school. Language: Finnish. Diaconia University of Applied Sciences, north Oulu 2011. 69 pages, 2 appendices. Degree program in diaconal Social Welfare, health care. Social services, Bachelor of Social Sciences + Deacon / Bachelor of Social Sciences.

The purpose of this thesis was to portray students' experiences of activities of the student welfare team in Ranua Christian folk high school (Finland). The main aim of the thesis was to improve the function of the student welfare team in the school.

The method of this thesis was qualitative research. Theme interviews were used to collect the data from 7 students of Ranua Christian folk high school, studying in 2010-2011. They had had appointments with the student welfare team during the last year. The interviews were recorded and the data analyzed by means of a data-based content analysis.

The results showed that the students were given mental and practical support. Issues raised with the student welfare team were: need for discussion, student-life-related concerns and/or psychological concerns. Given support and the spiritual vision of the student welfare team were experienced in different ways. Students brought up several different kinds of concerns of the young people.

In conclusion, the support given by the student welfare team should be regular, sufficiently long and comprehensive. Co-operation with other agencies giving aid should be regular. The role or importance of spirituality should be considered in each case. The student welfare group should be aware of different kinds of concerns regarding modern-day young person when developing their activities.

For further research a development strategy of the student welfare group needs to be made for Ranua Christian folk high school.

Keywords: youth, student welfare team, welfare, diaconia, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA	7
2.1 Nuoruuden kehitysvaiheet	7
2.2 Nuorten hyvinvoinnin haasteet tämän päivän Suomessa	9
2.3 Nuoren hengellisyys	13
2.4 Nuoren sosiaalisen ja psykososiaalisen tuen tarpeet	15
2.5 Diakonia tuen antajana	17
3 NUOREN TUKEMINEN KOULUSSA	20
3.1 Koulu nuoren toimintaympäristönä	20
3.2 Ranuan kristillinen kansanopisto	21
3.3 Opiskelijahuolto nuoren tukena	22
3.3.1 Opiskelijahuollosta yleisesti	22
3.3.2 Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmä	25
4.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät	27
4.2 Laadullinen lähestymistapa	27
4.3 Aineiston keruu temahaastattelun avulla	28
4.4 Aineiston analysointi	31
5 TULOKSET	33
5.1 Ranuan Kristillisen kansanopiston opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta	33
5.1.1 Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen	33
5.1.2 Opiskelijan kokema tuen tarve	35
5.1.3 Opiskelijoiden kokemuksia tuen riittävydestä	37
5.2 Hengellisyuden näkyminen opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa	40
5.3 Nuoruuden moninaiset haasteet	42

6 JOHTOPÄÄTÖKSET	47
7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	48
7.1 Opinnäytetyön eettisyys.....	48
7.2 Opinnäytetyön luotettavuus	49
8 POHDINTA.....	53
8.1 Tulosten vertailua aikaisempiin tutkimuksiin	53
8.1.1 Opiskelijahuoltoryhmä nuoren tuen antajana	53
8.1.2 Nuoren hengellisyyden tukeminen	55
8.1.3 Haasteet nuorten elämässä	56
8.2 Sosionomi osana opiskelijahuoltoa.....	57
8.3 Jatkotutkimushaaste	58
LÄHTEET	59
LIITE 1: Teemahaastattelurunko.....	68
LIITE 2: Haastattelulupa-anomus alaikäisten opiskelijoiden huoltajille	69

1 JOHDANTO

Viime vuosina mediassa on nähty toistuvasti merkkejä nuorten lisääntyneestä pahoinvoinnista. Nuoret eivät ole niin terveitä kuin yleisesti on ajateltu ja he myös oireilevat aikaisempaa enemmän. On todettu, että keskimäärin jokaisessa koululuokassa ja kurssilla on useampi oppilas, jolla on pitkäaikainen terveysongelma. (Rimpelä 2010a, 23.)

Tämän päivän nuoret ovat huomisen aikuisia. Nuorten parissa työskentelevien tulee olla tietoisia siitä, miten nuorten hyvinvointia voidaan edistää ja millaisilla ennaltaehkäisevillä menetelmillä nuorten pahoinvointiin voidaan puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ennaltaehkäisevää työtä tehdään muun muassa oppilaitoksissa oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmien toimesta. Merkityksellisyydestään huolimatta opiskelijahuollon ja sen palvelujen kuvaamista on tutkittu ja kehitetty erittäin vähän. Esimerkiksi yhteisiä käytäntöjä ja niiden mittareita ei ole olemassa. (Rimpelä 2010b, 91.) Jotta nuoria osattaisiin tukea nykyistä paremmin, tarvittaisiin ruohonjuuritaso todellisuuteen perustuvaa tutkimustietoa nuoren omasta elinpiiristä, kuten koulusta, kotioloista, harrastuksista ja vertaisryhmistä (Lehtonen 2010, 123).

Opinnäytetyön tutkimusympäristönä toimii Ranuan kristillinen kansanopisto. Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta. Työn tavoitteena on kehittää opiskelijahuoltoryhmän toimintaa. Mielenkiinto kohdistuu opiskelijoiden kokemuksiin opiskelijahuoltoryhmän antamasta tuesta, hengellisyiden näkymiseen opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa sekä opiskelijoiden näkemyksiin nuoruuden haasteista, joihin nuoret voisivat kaivata aikuisen tukea.

2 NUORUUS ELÄMÄNVAIHEENA

2.1 Nuoruuden kehitysvaiheet

Nuoruuden ajatellaan koostuvan erilaisista ajanjaksoista. Näiden jaksoiden ikäkauma vaihtelee määritelmästä riippuen. (Rantanen 2010, 5). Aalberg ja Siimes (2007, 68) jaottelevat nuoruuden kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe nuoruudessa on varhaisnuoruus 12–14-vuotiaana. Toinen vaihe on varsinainen nuoruus 15–17-vuotiaana ja viimeinen jälkinuoruus 18–22-vuotiaana.

Varhaisnuoruus liittyy alkaneeseen murrosikään, jolloin nuoren ruumiissa tapahtuu paljon fyysisiä muutoksia. Tämä voi aiheuttaa nuorella esimerkiksi hämmennystä, levottomuutta tai kiihtymystä. Varhaisnuoruudessa nuori kokee paljon ristiriitaisia tunteita, koska hänellä on halu päästä irti vanhemmistaan mutta toisaalta tarve palata riippuvuuteen. Nuoren käyttäytyminen voi olla hyvin itsetietoista, sillä hänen itsetuntemuksena on vasta rakentumassa. (Aalberg & Siimes 2007, 68–69.)

Varhaisnuoruudessa nuoren suhde vanhempiin on vaihteleva. Itsenäistyäkseen nuoren täytyy kyseenalaistaa vanhempien antamia sääntöjä ja määräyksiä sekä pitää tiukasti kiinni omista näkökulmistaan. Tämä aiheuttaa riitoja nuoren ja hänen vanhempiansa välille. Erimielisyydet ovat kuitenkin edellytyksenä nuoren normaalille itsenäistymiselle. (Aalberg & Siimes 2007, 68–69.) Ahon ja Laineen (2002) mukaan minäkäsityksen heilahtelut eivät kuitenkaan tarkoita, sitä että nuoren itsetunto muuttuu. Lähinnä on kyse siitä, että 13–14-vuotiaalle on jo muodostunut muuttumattomana pysyvä perusitsetunto. (Aho & Laine 2002, 28–29.)

Varsinaisessa nuoruudessa seksuaalisuus ja sen kehittyminen ovat keskeisellä sijalla. 15–17-vuotiaana nuori on alkanut hyväksyä muuttuneen ulkonäkönsä. Seksuaalinen epävarmuus voi näkyä esimerkiksi nuoren kyseenalaistaessa

muuttunutta ulkonäköään ja sitä, kelpaako hän omana itsenään (Myllykoski, Melamies & Kangas 2004, 20.) Erilaiset seksuaaliset kokeilut ovat osa normaalia kehitystä. Samanikäisten kavereiden merkitys on suuri, ja omaa minuutta voidaan vahvistaa joskus itsekeskeisesti seurustelusuhteiden avulla. (Aalberg & Siimes 2007, 69–70.)

Varsinaisessa nuoruudessa myös suhde vanhempiin on muuttunut. Lapsenomainen näkökulma vanhemmistaan on kadonnut ja toisaalta nuori ei vielä kykene rakentamaan uutta ja tasavertaista suhdetta vanhempiinsa. (Myllykoski, Melamies & Kangas 2004, 20.) Vanhemmista irtautuminen vaatii nuorelta surutyötä (Äijö 2005, 2). Lisäksi surua aiheuttaa lapsuuden jääminen menneisyyteen. Toisaalta nuori kokee iloa uusista mahdollisuuksista, joita uusi elämänvaihe tuo eteen. (Salomaa, Päivi 2004, 20.)

Jälkinuoruudessa, 18–22-vuotiaana, nuoren mielen kuohuntavaihe on laantumassa. Nuoren itsekeskeisyys on vähentynyt, mikä näkyy esimerkiksi hänen tekemisissään valinnoissa. Hän kykenee kaveri- ja seurustelusuhteisiin, jotka perustuvat myötäelämiseen ja toisen huomioimiseen. Nuori on oppinut tekemään kompromisseja, antamaan periksi sekä asettamaan toisen ihmisen tarpeet ensimmäiselle sijalle. Jälkinuoruuteen kuuluvat myös erilaiset kriisit. Kriisejä aiheuttavat nuoren tekemät tulevaisuuden kannalta merkittävät valinnat. Hän kokee itsensä osaksi yhteiskuntaa ja tiedostaa siihen liittyvän vastuun. (Aalberg & Siimes 2007, 70–71.) Nuori oppii sovittamaan yhteen monia erilaisia sosiaalisia rooleja sekä yksityis- että työelämässä (Äijö 2005, 2).

Jälkinuoruuden elämänvaiheessa nuori on irrottautunut vanhemmistaan. Tämän seurauksena hän pystyy lähestymään vanhempiaan yhä tasa-arvoisemmin. Suhtautuminen vanhempiin on muuttunut neutraaliksi, ja nuori pyrkii ymmärtämään paremmin vanhempien elämänkaarta sekä heidän reaktioita eri asioihin. Nuori arvostaa vanhemmilta saamiaan fyysisiä piirteitä, sekä arvo- ja ajatusmaailmaa. (Aalberg & Siimes 2007, 71.)

2.2 Nuorten hyvinvoinnin haasteet tämän päivän Suomessa

Nuoruudessa on paljon tärkeitä kehitystehtäviä, kuten oman kehon hyväksyminen, irrottautumien vanhemmista ja riippuvuussuhteesta heihin, aikuisen minäkuvan ja identiteetin syntyminen sekä kyky tasavertaisiin ihmissuhteisiin. Lisäksi aikakaudesta ja yhteiskunnasta riippuen nuoruuteen voi liittyä omia erityisiä haasteita. Nämä kehitystehtävät vaativat nuorelta paljon psyykkistä energiaa. (Äijö 2005, 3.)

Unicef on tutkinut lasten ja nuorten hyvinvointia OECD-maissa. Tutkimuksessa selvisi, että Suomessa suurin osa lapsista ja nuorista voi kohtuullisen hyvin. Tutkimuksen mukaan lasten ja nuorten keskimääräinen terveys ja hyvinvointi ovat Suomessa lisääntyneet jatkuvasti. Tämän lisäksi lasten ja nuorten tyytyväisyys elämään on pysynyt ennallaan. (Myllyniemi 2008, 19–20.)

1990-luvun laman jälkiseurauksena lapsiköyhyysaste on noussut. Erityisesti tämä koskee nuoria aikuisia, joiden osuus alemmissa tuloluokissa on kasvanut. Tämä näkyy nuorten elämässä vaikeutena työllistyä. Nuorten työttömyyttä on vaikea kuvata. Esimerkiksi työvoimahallinnon ja tilastokeskuksen tekemissä tilastoissa on eroja, sillä tilastointiperusteet poikkeavat toisistaan. Nuorten työttömyys on yleensä lyhytkestoista eikä sillä ole välttämättä negatiivisia vaikutuksia nuoreen. Nuorten työttömyys vaihtelee esimerkiksi vuodenaikojen mukaan, koska siihen vaikuttavat opiskelijoiden loma-ajat. (Myllyniemi 2008, 22, 35.) Piilotyöttömyys koskettaa osaa nuorista. Piilotyöttömyydellä tarkoitetaan tilannetta, jossa nuori haluaisi tehdä työtä, mutta hän ei ole ollut työttömänä työnhakijana viimeisen neljän viikon sisällä. Työhausta luopumisen syynä voivat olla opiskelu, perhe-elämä sekä terveydelliset syyt. (Myllyniemi 2008, 37–38.)

Nuorten pitkäaikaistyöttömyys on vähäisempää muuhun väestöön verrattuna. Työttömyys sinänsä jättää kuitenkin jäljen nuoreen sekä hänen työuraansa. Aikaisempi työttömyys lisää riskiä joutua työttömäksi myöhemminkin. Tämän lisäksi nuoren palkka- ja urakehitys voi heikentyä. Työttömyyden voidaan nähdä johtavan myös syrjäytymiseen. (Tuppurainen 2009, 10.)

Nuorisotyöttömyys on Oulun seudulla muuta maata korkeampaa (Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2010). Oulun seudulla syntyvyys on suurta eikä alue pysty tarjoamaan riittävästi työpaikkoja (Ala-Nikula 2010). Elokuussa 2011 Pohjois-Pohjanmaalla nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 3289 henkilöä. Koko maassa nuorten työttömien osuus työttömistä työnhakijoista oli 12,6 %. Oulussa vastaava luku oli 17,5 %. (Goman 2011.) Oulun seudun nuorisotyöttömyyden taustalta löytyy monia syitä. Väestörakenne Oulun seudulla on nuori ja työvoima kasvaa nopeammin suhteessa siihen, minkä verran työntekijöitä työmarkkinoilta poistuu. Tämän lisäksi Pohjois-Suomen nuorten muuttoliike suuntautuu pääasiassa Oulun seudulle. (Oulun kaupunki 2010.)

Suurista työttömyyslukuista johtuen Oulun seudulla on laadittu vuonna 2009 keskeisten toimijoiden yhteistyönä Työllisyyden hoidon Oulun malli- toimenpideohjelma. Ohjelman tavoitteena on konkreettisin keinoin vähentää Oulun seudun työttömien määrää. Toimenpideohjelma kohdistetaan nuorten työllisyyteen, rakennetyöttömyyteen ja uusien työpaikkojen syntymiseen. (Oulun kaupunki 2010.) Nuoret voivat osallistua noin kuusi kuukautta kestävään työpajatoimintaan, joka on suunnattu 17–24-vuotiaille työ- tai harjoittelupaikkaa tarvitseville nuorille. Työpajojen tavoitteena on auttaa ja tukea nuoria heidän omissa suunnitelmissaan sekä auttaa opiskeluihin hakeutumisessa ja työllistymisessä. (Oulun kaupunki 2011.)

Huoli nuorten syrjäytymisestä on ajankohtainen. Syrjäytymiskäsite on normatiivinen, tulkinnanvarainen, moniarvoinen ja kiistanalainen käsite. Siihen liittyy metodologisia, empiirisiä, hallinnollisia ja eettisiä haasteita. (Suurpää i.a.) Syrjäytymiskäsitteellä tarkoitetaan hyvinvointiin ja toimeentuloon liittyviä ongelmia. Näitä ongelmia käsiteltäessä tulee kiinnittää huomiota myös yksilön, yhteiskunnan ja ympäröivän ympäristön välisiin suhteisiin. Toisaalta syrjäytymistä voidaan pitää yhteiskunnan ja yksilön välisten suhteiden heikkenemisenä. (Raunio 2004, 219–220.)

Syrjäytymis-käsitteeseen voidaan sisällyttää sekä yksilöllinen että yhteiskunnallinen taso, jolloin yhteiskunnasta johtuvat asiat vaikuttavat suoraan yksilön elämään. Tästä hyvänä esimerkkinä on työttömyys. Yhteiskunta voi olla tilanteessa, jossa se ei pysty tarjoamaan työtä kaikille yksilöille. Tällöin yksilön muut ongelmat työttömyyden lisäksi voivat aiheuttaa yksilön syrjäytymisen yhteiskunnasta. Yhteiskunnallisen osallistamisen vahvistamiseksi vaaditaan yleisiä yhteiskunta- ja talouspoliittisia toimenpiteitä, sekä kuntouttavia ja yksilöllisiä toimenpiteitä. (Raunio 2004, 220.)

Riihimäen ja Ronkaisen (2010) mukaan nuorten syrjäytymisriskiin on syrjäytymistutkimusten kautta löydetty kahdeksan tunnusmerkkiä. Näitä ovat koulutuksen puute, työttömyys, asumisen ongelmat, päihteiden käyttö, rikollisuus, fyysinen ja psyykinen sairaus sekä sosiaalisten suhteiden ongelmat. Syrjäytymisen riskit vaikuttavat toinen toisiinsa ja syrjäytymisen syventyessä ne kasautuvat yksilön päälle. (Riihimäki & Ronkainen 2010, 7.)

Hallikainen (2011) on tutkimuksessaan kiinnostunut siitä, mitä nuoret itse ajattelevat syrjäytymisestä ja mihin tulisi kiinnittää huomiota nuorten syrjäytymisestä puhuttaessa. Hallikaisen mukaan täytyy tietää nuorten mielipide syrjäytymisestä, sillä usein syrjäytymisen määrittelijöinä toimivat tutkijat, viranomaiset ja muut aikuiset. Mikäli aikuisten ja nuorten käsitykset syrjäytymisestä poikkeavat, ei ennalta ehkäiseminen luultavasti tuota hyvää tulosta. Nuorten vastauksissa syrjäytyminen ja sen ehkäisyyn liittyvä vastuu on jakautunut yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle. (Hallikainen 2011, 7, 51.)

Nuoren syrjäytymisen ehkäiseminen on tehokkainta, kun se saadaan aloitettua mahdollisimman varhain ja mahdollisimman pian ongelmien ilmaannuttua. Tällöin koulu, perhe ja muut läheiset toimijat pystyvät parhaiten estämään nuoren kielteistä kehitystä. Koulu on merkittävässä roolissa nuorten tukemisessa. Opettajat, kouluterveydenhoitajat, opinto-ohjaajat ja koulukuraattorit voivat tunnistaa koulusta juuri ne nuoret, jotka tarvitsevat apua. (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2004:7, 93.) Oppilaitoksissa työskentelevien yksi tärkeimmistä tehtävistä onkin nuorten kehitykseen liittyvien vaikeuksien ennaltaehkäiseminen. Ongelmiin puuttuminen varhaisessa vaiheessa on tärkeää (Sosiaaliportti 2011).

Unicefin tekemässä tutkimuksessa Suomi sijoittui huonoiten perhesuhteiden kiinteyden sekä nuorten riskikäyttäytymisen mittareilla. Suomessa nuoret aloittavat tupakoinnin ja alkoholinkäytön aikaisessa vaiheessa verrattuna muihin maihin. Nuoret käyttävät alkoholia eri tavoin. Tähän vaikuttaa muun muassa nuorten ja myös heidän vanhempiansa koulutustausta. Alkoholin suurkuluttajia ovat monesti sellaiset nuoret, jotka eivät ole hakeutuneet peruskoulun jälkeen jatko-opintoihin. Nuorten alkoholin käytössä on kuitenkin havaittavissa muutosta, sillä raittiisuus nuorten keskuudessa on lisääntynyt. Erityisesti nuoret miehet ovat alkaneet suosimaan raitista elämäntapaa. (Myllyniemi 2008, 19, 56–57.)

Nuorten tupakointi on vähentynyt kaikissa ikäryhmissä. Tupakkatuotteiden kokeileminen aloitetaan myöhemmin ja tupakan savuun altistuminen on pienempää savuttomien tilojen lisääntymisen ansiosta. Tästä huolimatta tupakointi aloitetaan keskimäärin 14 vuoden iässä ja joka kolmas 18-vuotias tyttö ja poika käyttävät tupakkatuotteita päivittäin. Nuoren koulutus – ja perhetausta sekä sosioekonominen asema vaikuttavat nuoren tupakointikäyttäytymiseen. (Myllyniemi 2008, 57–59.)

Nuorten masennus on ajankohtainen aihe. Yhteiskunnassamme on viimeaikoina tapahtunut asioita, jotka ovat vavahduttaneet nuorten ja myös aikuisten turvallisuuden tunnetta. Näiden traagisten tapahtumien tekijät ovat olleet masentuneita nuoria. Nämä tapahtumat ovat aiheuttaneet nuorissa ahdistusta ja masennusta. (Myllykangas 2009,4.) Erityisesti tyttöjen keskuudessa masennustyyppinen oireilu on lisääntynyt (Rimpelä 2010a, 23).

Myllykankaan (2009) mukaan masennusta sairastavan nuoren lisäksi tämän masennuksestaan kärsii monet ihmiset kuten perhe, ystävät, opettaja sekä sukulaiset. Nuoren masennukseen tulee puuttua nuoren inhimillisen kärsimyksen vuoksi, mutta puuttumisella on myös laajempi näkökulma, sillä pahimmillaan masennus voi johtaa itsetuhoon. Avun kohdentaminen ja sen antaminen oikeaan aikaan on kaikkien edun mukaista. Aikuisiän elämänhallinnan perusta rakentuu lapsuudessa ja nuoruudessa. Ongelmien syvenemistä voidaan ennalta ehkäistä ja mahdollisia ongelmia voidaan pyrkiä korjaamaan tarjoamalla nuorel-

le mielenterveyttä edistävää apua. Oikeanlainen apu tukee nuoren toimintakykyä ja kehitystä kohti tervettä aikuisuutta ja sillä voidaan ennaltaehkäistä tilanteiden vaikeutumista. Näiden lisäksi ongelmien ennalta ehkäiseminen on taloudellisesti kannattavaa ja sillä voidaan saada aikaan mittavia säästöjä. (Myllykangas 2009, 5-7.)

Koulutuksella on yhteyttä nuorten mielenterveyshäiriöiden esiintyvyyteen. Suvisaari ym. (2009) kertovat tutkimuksessaan, että suomalaisilla ylioppilastutkinnon suorittaneilla nuorilla aikuisilla on vähemmän mielenterveys- ja päihdehäiriöitä kuin alemman peruskoulutuksen saaneilla. Tutkimuksessa jälkimmäiseen ryhmään kuuluivat myös ne nuoret, joilla lukio on jäänyt kesken, jotka ovat suorittaneet peruskoulun tai joilla peruskoulu oli jäänyt kesken. Työttömyydellä nähtiin olevan vahva yhteys päihdehäiriöihin. Työttömistä lähes neljännes kärsi päihdehäiriöistä tai – riippuvuudesta. Työelämässä olevien osuus oli vain noin viisi prosenttia. Lisäksi mielenterveyshäiriöiden esiintyminen oli työttömillä lähes nelinkertaista työelämässä oleviin verrattuna. Yleisin suomalaisten nuorten mielenterveyshäiriö on masennushäiriö, erityisesti vakavan masennuksen jaksot. Masennus- ja ahdistuneisuushäiriöitä esiintyy erityisesti naisilla. Päihdehäiriöt puolestaan ovat selkeästi yleisempiä miehillä kuin naisilla. (Suvisaari ym. 2009.)

2.3 Nuoren hengellisyys

Hengellisyydestä puhutaan toisinaan käsitteellä spiritualiteetti, jonka taustalla on latinankielinen verbi *spirare*, hengittäminen. Kristillisessä kirkossa spiritualiteetilla tarkoitetaan perinteisesti hengellistä elämää ja sen hoitamista. Spiritualiteetin keskeisiä käsitteitä ovat herkkyys, ihmettely ja mysteeri. Toisaalta ihmisellä on klassisen teologian mukaan kaipaus myös Jumalan yhteyteen. (Tuominen 2005, 35, 50.)

Nuoruus on suurten muutosten aikaa. Fyysisten muutosten lisäksi nuori etsii omaa identiteettiään ja erilaiset arvot yksilöllistyvät. Nuori haluaa selvittää, kuka hän todella on ja mitä hän elämältään haluaa. Myös siinä, miten nuoret kokevat

uskonnon ja ajattelevat uskonnollisista asioista, tapahtuu muutoksia. Ronald Goldmanin (1964) mukaan 13–14-vuoden iässä nuoren uskonnollinen ajattelu siirtyy abstraktimmalle tasolle. Tämän myötä nuori pystyy käyttämään symboleita ja myös jumalakuva muuttuu abstraktiksi. Suhtautumisesta uskontoon tulee monesti aikaisempaa henkilökohtaisempaa ja joskus myös välinpitämättömämpää. (Niemelä 2007, 26–28.)

Suurin osa nuorista miettii elämän tarkoitusta ja mielekkyyttä. Nuoren voi olla vaikeaa kertoa mitä hän elämästä ajattelee tai miten hän uskonasioihin suhtautuu. Toisin kuin aikuinen, nuori osaa vielä kyseenalaistaa ja kapinoida. Nuori kaipaa vastauksia elämän suuriin kysymyksiin, kuten onko Jumala olemassa tai mitä on kuoleman jälkeen. (Tuominen 2005, 36–39.) Jumalausko on säilyttänyt Suomessa hyvin asemansa vuosikymmenten ajan ja saman odotetaan jatkuvan tulevaisuudessakin. Uskon muoto on kuitenkin muuttunut ja niitä jotka uskovat kristinuskon ja kirkon opettamaan Jumalaan on yhä vähemmän. (Kirkkohallitus 2010, 37.)

Suurin osa suomalaisnuorista kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon (Kirkon tutkimuskeskus 2008, 55). Tästä huolimatta vuoden 2006 nuorisobarometrissa harvan nuoren todettiin osallistuvan kirkon toimintaan, vaikka halukkuutta tähän tuntuisi selvästi olevan (Myllyniemi 2006, 63). Nykynuoret eivät ole erityisen kiinnostuneita perinteisestä uskonnollisuudesta, mutta osa nuorista kuitenkin etsii yhteisöllisyyttä ja kokee tarvetta kuulua johonkin. Uskonnollisissa yhteisöissä mukana olevat nuoret ovat usein olleet mukana toiminnassa jo lapsuudesta lähtien. Kodin merkitystä nuoren uskonnollisuudelle voidaan pitää merkittävänä. Uskonnollisten vanhempien lapsille luetaan iltarukous ja he käyvät muita useammin esimerkiksi pyhäkoulussa ja seurakunnan kerhoissa. (Helve 2006, 103, 106.)

2.4 Nuoren sosiaalisen ja psykososiaalisen tuen tarpeet

Sosiaalinen tuki käsitteenä kuulostaa helpolta, mutta sen täsmällinen määrittely on haastavaa sen moniulotteisuuden takia. Sosiaalinen tuki on myös läheisessä suhteessa muihin sosiaalisen vuorovaikutuksen käsitteisiin. (Selander 2010, 24.) Sosiaalisen tuen määrittely riippuu siitä, millä tieteenalalla ja mistä näkökulmasta asiaa tarkastelee. Sosiaalinen tuki on kuitenkin hyvinvointia edistävä tekijä, joka liittyy aina ihmisten välisiin vuorovaikutussuhteisiin. Tällöin elämämme on luotettavia ihmisiä, jotka saavat meidät tuntemaan itsemme rakastetuiksi ja arvostetuiksi. (Myllykangas 2009,25; Sohlman 2004, 49.)

Sosiaalinen tuki eroaa muista sosiaalisten suhteiden toiminnoista siinä, että siinä tuen antajalla on tietoinen tarkoitus auttaa tuen saajaa (Mäenpää 2008, 11). Elämäntilanteessa, jossa ihmisen voimavarat ovat vähäiset, sosiaalisen tuen merkitys kasvaa. (Ruishalme & Saaristo 2007, 81). Sosiaalisesta tuesta puhuttaessa on kysymys ennen kaikkea yksilön omakohtaisesta kokemuksesta. Eri ihmiset voivat kokea samanlaisen tuen eri tavoin eri elämäntilanteissa. Sosiaalista tukea voi antaa sekä maallikko että ammattilainen (Kumpusalo 1991, 16.)

Sosiaalinen tuki käsitteenä voidaan jaotella eri tavoin. Yksi jaottelutapa on jakaa sosiaalisen tuen muodot aineelliseen, toiminnalliseen, tiedolliseen, emotionaaliseen ja hengelliseen tukeen. Aineelliseksi tueksi voidaan ajatella esimerkiksi raha, apuväline tai lääke. Toiminnallinen tuki käsittää erilaisia palveluita, kuten kuljetuspalveluita tai esimerkiksi kuntoutusta. Opetusta, neuvon antoa ja harjoitusta pidetään tiedollisen tuen antamisena. Emotionaalisen tuen ajatellaan olevan esimerkiksi rakkauden osoittamista ja kannustamista. Yhteinen aate, usko ja filosofia voivat antaa yksilölle hengellistä tukea. (Kumpusalo 1991, 14.)

Rättyä (2004) on tutkimuksessaan todennut emotionaalisen tuen olevan muun muassa keskusteluapua, kokemusten jakamista, kuuntelemista, rohkaisua, lohduttamista sekä kasvun ja kehityksen tukemista. Kokemusten jakamisella Rättyä on tarkoittanut esimerkiksi ilojen, surujen, taakkojen ja hädän jakamista. Kasvun ja kehityksen tukeminen tarkoittaa kuulumisten ja voinnin kysymistä,

voimavarojen etsimisen tukemista, elämän lahjasta iloitsemista, sekä jaksamisen lähteiden etsimistä. (Rättyä 2004, 54.)

Kuntia veloitetaan järjestämään kuntalaisille tiettyjä sosiaalipalveluita. Palveluista osa kuuluu sosiaalilain piiriin ja jotkut palvelut kuuluvat erityislain piiriin. Näistä kuntien järjestämistä palveluista nuoria asiakkaita koskettavat esimerkiksi sosiaalityö, kasvatusta- ja perheneuvonta, asumispalvelut, perhehoito, lasten- ja nuortenhuolto, päihdehuolto, kehitysvammaisten erityishuolto, vammaispalvelut ja kuntouttava työtoiminta. (Raunio 2008, 9.)

Cassel (1976) on jakanut sosiaalisen tuen antajat eri tasoihin sosiaalisten suhteiden läheisyyden perusteella. Primaaritason tuenantajat koostuvat tuensaajan omasta perheestä ja läheisimmistä ystäväistä. Sekundaaritasoon kuuluvat ystävät, sukulaiset, naapurit sekä työtoverit. Kolmas taso, tertiäritaso, koostuu tuttavista ja viranomaisista, sekä julkisista ja yksityisistä palveluista. (Kumpusalo 1991, 15.) Edellä mainittu klassinen määrittely sosiaalisen tuen antajista ei kuitenkaan päde yksiselitteisesti tämän päivän nuorten kohdalla, sillä henkilökohtaisia asioita voidaan jakaa esimerkiksi internetin välityksellä sellaisen ihmisen kanssa, jota ei ole koskaan tavattu. Myöskään perhe ei ole kaikille nuorille läheisin tuen antaja. (Myllykangas 2009, 25.)

Tuen antaminen voi olla sekä suoraa että epäsuoraa. Esimerkiksi sosiaaliturvan ajatellaan olevan epäsuoraa tukea, sillä se kattaa ainoastaan aineelliset perustarpeet ja palvelut. Tämän lisäksi se on hyvin persoonatonta. Suoraa tukea voidaan antaa esimerkiksi perheessä tai hoitoyhteisössä vuorovaikutuksen kautta, jolloin se lisää yhteisöturvaa. Suora tuki on persoonallista, henkilöltä toiselle annettua, ja epäsuora järjestelmän kautta annettua tukea. (Ruishalme & Saaristo 2007, 81.)

Psykososiaalinen tuki ja siihen liittyvät palvelut voidaan jakaa kolmeen osaan. Näitä ovat psyykinen tuki, sosiaalityö ja sosiaalipalvelut sekä seurakunnan ja muiden uskonnollisten yhteisöjen antama hengellinen tuki. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009.) Psykososiaalista tukea voidaan antaa silloin, kun ihminen on kriisissä tai hän kärsii muista vaikeista ongelmista. Psykososiaalisella tuke-

misella pyritään vaikuttamaan pelkkien toimintamahdollisuuksien edistämisen sijasta myös asiakkaan psyykkisiin rakenteisiin. (Kettunen, Kähäri-Wiik, Vuori-Kemilä & Ihalainen 2002,79.)

Tuettaessa asiakasta psykososiaalisesti psykologinen ja sosiaalinen tietämys yhdistetään sosiaaliseen yhteyteen siten, että asiakkaan sosiaalisen ja psyykkisen tilanteen tarkastelussa säilyy tasapaino. Psykososiaalisen työn tarkoituksena on, että asiakasta autetaan sopeutumaan yhteisöönsä. Asiakkaan toimintaa sosiaalisena olentona pyritään tukemaan erilaisin keinoin, kuten vahvistamalla, palauttamalla tai uudelleen järjestämällä. (Huotari 2010, 11.)

Nuoren psykososiaalisessa tuessa lähtökohtana on nuoren kokonaisvaltainen tukeminen. Nuori voi kohdata elämässään sellaisia arkipäivän tilanteita, joissa hän tarvitsee aikuisen tukea. Nuoren kohdalla psykososiaalinen tuki voi olla esimerkiksi sitä, että häntä ohjataan erilaisten palveluiden piiriin. Tarkoituksena on auttaa nuorta löytämään omat vahvuutensa ja voimavaransa. Nuorta tuetaan tulevaisuuden suunnittelussa ja muun muassa koulutukseen ja työllistymiseen, mutta myös vapaa-aikaan liittyvissä asioissa. Tämän lisäksi nuorta ohjataan tarvittaessa vertaistuen piiriin. (Huotari 2010, 11–12.) Vertaistuella onkin usein suuri merkitys nuorelle (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009, 37).

2.5 Diakonia tuen antajana

Psykososiaalinen tuki on moniammatillista toimintaa. Toimivia tahoja ovat sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi kirkollinen sektori ja useat kolmannen sektorin järjestöt. Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta henkistä tukea voivat antaa esimerkiksi koulutetut vapaaehtoistyöntekijät. Yksi kirkon keskeisistä palvelumuodoista on diakonia. Diakonian tavoitteena on henkisen, hengellisen, ruumiillisen ja aineellisen avun antaminen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2009, 27.) Diakoniatyö on ammattitaitoista auttamista, kokonaisvaltaista tukemista ja hädän ehkäisemistä (Yeung 2007, 15). Diakoniatyö koostuu monenlaisesta toiminnasta, kuten messuavustamisesta, erilaisten ryhmien vetämisestä, diakoni-

an vapaaehtoisten ohjaamisesta sekä erilaisiin kriiseihin ja ongelmiin apua haakevien tukemisesta (Jokela 2011, 23). Diakonisessa yksilötyössä korostuu ihmisen kohtaaminen sekä kohtaamisessa läsnä oleminen. Asiakkaan kohtaamisessa tavoitteena on keskustelujen avulla nostaa esiin erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja sekä toivon näkökulmaa. (Rättyä 2009, 135.)

Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna suomalainen diakoniatyö on ainutlaatuisen laajaa. Diakoniatyöhön osallistuvat seurakunnan ammattilaisten, diakonien ja diakonissojen lisäksi myös monet seurakunnan vapaaehtoiset. (Jokela 2011, 22.) Vapaaehtoistoimintaan voi osallistua sekä suunnittelijana että toteuttajana. Joissain seurakunnissa vapaaehtoisia on koulutettu tukihenkilöiksi esimerkiksi erilaisiin vaikeisiin elämäntilanteisiin. Diakonian tarkoituksena on olla tavoitettavaa ja etsiä syrjään jääneitä. Nuoret vapaaehtoiset voivat työskennellä toisten nuorten avuksi esimerkiksi Saapas-operaation kautta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.) Kyseessä on erityisnuorisotyö, joka toimii nuorten parissa, heidän omilla kohtaamispaikoillaan. Työn tavoitteena on tarjota nuorisotyöpalveluita myös sellaisille nuorille, jotka eivät ole osallisia varsinaisesta järjestetystä nuorisotoiminnasta. Tarkoituksena on tarjota nuorelle keskustelukumppani, avunantaja ja opastaja. Vapaaehtoisten työntekijöiden tulee olla täysi-ikäisiä ja tehtävään koulutettuja. (Nuorten keskus i.a.a)

Nuorten osallisuutta seurakunnissa on pyritty edistämään esimerkiksi Nuorten diakoniakasvatushankkeella, joka järjestettiin Nuorten Keskuksen toimesta vuosina 2006–2008. Hankkeen tavoitteena oli lisätä 15–20-vuotiaiden nuorten osallisuutta seurakunnissa kehittämällä nuorille sopivia osallistumismahdollisuuksia sekä kotimaisen että ulkomaisen diakoniatyön saralla. Muita hankkeen tavoitteita olivat diakonian toteutumisen edistäminen nuorten parissa tehtävässä työssä ja seurakunnan nuorisotoiminnan sekä seurakunnan diakonia- ja nuorisotyön välisen yhteistyön kehittäminen. Tämän lisäksi tavoitteena oli kehittää uusia menetelmiä ja materiaaleja seurakunnan nuorisotyölle. Ajatuksena oli, että nuoret saavat itse olla mukana suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Hankkeen pohjalta voitiin todeta, että nuoret ovat halukkaita toteuttamaan diakoniaa ja vapaaehtoistyötä, ja heille tulisi antaa myös mahdollisuus siihen. Nuoret kaipasi-

vat seurakunnalta apua erilaisiin ongelmatilanteisiin. Erityisesti toivottiin vastuullisen aikuisen ohjaamaa vertaistukitoimintaa. (Nuorten keskus i.a.b)

3 NUOREN TUKEMINEN KOULUSSA

3.1 Koulu nuoren toimintaympäristönä

Koulun perinteisenä tehtävänä on ollut kulttuurissa vallitsevien arvojen ja normien siirtäminen uusille sukupolville. Koulun tehtävänä on lisäksi vahvistaa yhteiskunnallista luottamusta ja sosiaalista pääomaa. (Järvinen i.a., 16.) Perhettä voidaan pitää nuoren turvaverkon perustana, mutta myös koululla on tärkeä rooli nuoren elämässä. Koulu- ja oppilaitosyhteisössä nuori voi kokea kuuluvansa ryhmään ja tulevansa kohdatuksi. Samalla voidaan tasoittaa myös erilaisista perhetaustoista johtuvia, nuorten hyvinvoinnin välillä vallitsevia eroja. (Hannukala 2010.) Nuori viettää suuren osan ajastaan koulussa. Kouluympäristössä on sekä turvallisia aikuisia että tärkeitä kavereita, jotka voivat olla tukemassa ja ohjaamassa nuorta erilaisissa vaikeissa elämäntilanteissa. Erityisen merkittävä asema koululla on nuoren kehityksen kannalta silloin, kun nuoren yksityiselämästä ei löydy luotettavia aikuisia. Tiedollisen oppimisen lisäksi koulu voi tarjota luotettavia ja pysyviä aikuissuhteita sekä edistää lapsen yhteisöllisyyttä. (Erkko 2010, 1.)

Nuoret joutuvat kohtamaan valitettavasti koulussa myös hyvinvointia heikentäviä tekijöitä. Erkko (2010) totesi tutkimuksessaan, että jotkut nuoret kärsivät päivittäisestä väsymyksestä, stressistä ja koulu-uupumuksesta. Tämän taustalla voivat olla esimerkiksi liian suurena koettu työmäärä ja erilaiset oppimisen vaikeudet. Turvattomuuden tunne koulumaailmassa on lisääntynyt. Tähän vaikuttavat muun muassa kiusaaminen ja aggressiivisuus. Myös erilaiset arvomaailman muutokset, kuten oikean ja väärän välisen rajan hämärtyminen voivat aiheuttaa turvattomuutta. (Erkko 2010, 68.)

Kiusaamista pidetään yhteisöllisenä ilmiönä. Sitä voi tapahtua päiväkodeissa, yläkoulussa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa, työpaikoilla ja jopa van-

hainkodeissa. Valitettavasti jotkut ihmiset joutuvat kohtaamaan kaltoin kohtelua, syrjintää sekä osattomuutta läpi elämänsä. Usein sekä kiusatuksi tulleiden että kiusaajien roolit pysyvät samana myös siirryttäessä yhteisöstä toiseen. (Hovi, Salomäki & Tuovinen-Kakko 2011, 47.) Koulussa kiusaaminen ei kuitenkaan ole merkityksellistä ainoastaan kouluviihtyvyyden kannalta. Koulukiusaaminen vaikuttaa nuoren vertaissuhteisiin ja opiskelumotivaatioon, ja näin myös työelämään ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen. (Pörhölä 2008, 94.) On tärkeää ymmärtää, että yksikin kiusaamistapaus on liikaa, joten kiusaamiseen tulee aina puuttua (Hovi, Salomäki & Tuovinen-Kakko 2011, 47).

3.2 Ranuan kristillinen kansanopisto

Lapin läänissä, Oulun läänin rajalla sijaitseva Ranuan kunta on perustettu vuonna 1917. Ranua on muodostunut kolmen eri pitäjän syrjäkultista. Suurimman osan Ranua sai Pudasjärvestä. Tämän lisäksi Rovaniemen ja Simon kunnista on liitetty pieni pala Ranuan kuntaan. (Onnela 1991, 21.) Kiinteä asutus kunnassa on alkanut 1600-luvun loppupuolella. Vuoden 2009 lopussa Ranualla asui 4407 kuntalaista. (Ranuan kunta 2011.)

Ranuan Kristillinen kansanopisto on perustettu vuonna 1987. Se on yksi Suomen kolmesta, vanhoillislestadiolaisten arvomaailmaan perustuvasta kansanopistosta (Paaso, henkilökohtainen tiedonanto 8.2.2011). Taustayhteisönä Ranuan kristillisellä kansanopistolla toimii vanhoillislestadiolainen herätysliike, jonka arvojen perustana on Jumalan sana (Ranuan kr. kansanopisto i.a.).

Vanhoillislestadiolaisuus on yksi evankelis-luterilaisen kirkon herätysliikkeistä. Lestadiolaisuus on saanut nimensä Ruotsissa vuosina 1800–1861 toimineen papin, Lars Leevi Laestadiuksen mukaan. Vanhoillislestadiolaisuudessa Raamattua pidetään uskon, elämän ja opin korkeimpana ohjeena. (Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistys 2005.)

Ranuan kristillinen kansanopisto on sisäoppilaitos, jossa nuori pystyy ottamaan ensimmäisiä askeleita itsenäistymiseen turvallisessa ympäristössä. Suurin osa

opistossa opiskelevista nuorista on noin 16-vuotiaita. Yläikä on vaihdellut suurestikin vuosien varrella. (Ranuan kr. kansanopisto i.a.) Ranuan kristillisellä kansanopistolla ei kuitenkaan ole opiskelijoiden suhteen yläikärajaa. Vuosikurssein 2010–2011 opiskelijat olivat 16–42-vuotiaita. (Tuomikoski, henkilökohtainen tiedonanto 4.2.2011.)

Ranuan kristillisellä kansanopistolla on yhteensä viisi erilaista linjaa. Opiskeluja voi suorittaa kuvataidelinjalla, erityislinjalla, kädentaitojen linjalla, viestintälinjalla ja kielilinjalla. Opistovuoden aikana nuorella on myös mahdollisuus korottaa peruskoulun arvosanoja, suorittaa lukion kursseja sekä tehdä maailman kansallaisen kypsyyskoe. Näiden lisäksi 18 vuotta täyttäneet voivat suorittaa esimerkiksi kasvatustieteiden approbaturin. Ranuan kristillinen kansanopisto harjoittaa valtion tukemaa vapaata sivistystyötä. Vapautena Ranuan kristillinen kansanopisto kokee sen, että se saa vapaasti perustaa toiminta-ajatuksen kaikessa toiminnassa vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen arvoihin ja perusajatukseseen. (Ranuan Kristillinen kansanopisto i.a.)

3.3 Opiskelijahuolto nuoren tukena

3.3.1 Opiskelijahuollosta yleisesti

Lain mukaan opiskelijahuollolla tarkoitetaan

hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä, sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa (477/2003).

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava myös siitä, että opiskelijaa tiedotetaan hänen käytettävissään olevista terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluista, sekä ohjataan näiden palveluiden piiriin (478/2003). Jokaisella opiskelijalla on perustuslain mukaan oikeus saada tarvittaessa maksutonta oppilashuoltoa (Sosiaaliportti 2011). Kansanterveyslaissa (66/1972) säädetään opiskelijaterveydenhuollosta. Tämän lisäksi lastensuojelulaissa (417/2007) määrätään opiskeli-

joiden psyykkisten ja sosiaalisten vaikeuksien poistamiseen tarvittavista palveluista. Toisen asteen koulutuksen osalta opiskelijahuoltoon koskeva lainsäädäntö on vuodelta 2003 (478/2003).

Oppilashuollon tarjoamat palvelut koostuvat kouluterveydenhuollosta, suun terveydenhuollosta sekä koulupsykologin ja koulukuraattorin palveluista. Oppilaitoksissa toimivien opiskelijahuoltoryhmien lisäksi jokaisella koulussa toimivalla työntekijällä on vastuu toteuttaa opiskelijahuolto osana omaa perustyötään. (Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2011a.) Keskeinen oppilashuollon tavoite on luoda opiskelijalle terve ja turvallinen opiskelu ympäristö. Lisäksi oppilashuollon tavoitteena on nuoren mielenterveyden suojaaminen, syrjäytymisen ehkäiseminen sekä koko koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen. Tämä koostuu sekä yksilöllisestä että yhteisöllisestä tuesta. (Sosiaaliportti 2011.)

Koulun sisällä toimivaan moniammatilliseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat tavallisimmin rehtori, apulaisrehtori, erityisopettaja, psykologi ja/tai kuraattori, terveydenhoitaja sekä tapauskohtaisesti luokanopettaja tai luokanvalvoja. Yläasteikäisten kohdalla oppilashuoltoryhmään kuuluu myös opinto-ohjaaja. Usein oppilashuoltoryhmät verkostoituvat muiden kunnassa toimivien viranomaisten tai kansalaisjärjestöjen kanssa. (Peltonen & Säävälä 2001, 185–186.)

Perusopetuksen opiskelijahuoltoryhmässä yksittäisen oppilaan asioita käsiteltäessä läsnä voivat olla rehtorin, koulukuraattorin, kouluterveydenhoitajan, koululääkärin ja koulupsykologin lisäksi ainoastaan ne koulun henkilökuntaan kuuluvat henkilöt, joiden tehtävänä on oppilaan opetuksen järjestäminen. Muilla koulun henkilökuntaan kuuluvilla ei ole oikeutta saada oppilaaseen liittyviä salassa pidettäviä tietoja. Lain niin salliessa tai huoltajan suostumuksesta oppilashuoltoryhmään voi osallistua tarvittavia koulun ulkopuolisia tahoja. Oppilashuoltoryhmän jäsenet voivat kertoa toisilleen ainoastaan sellaisia yksittäiseen oppilaaseen tai hänen perheeseensä liittyviä salassa pidettäviä tietoja, jotka ovat opetuksen asianmukaisen järjestämisen kannalta välttämättömiä. (Sosiaaliportti 2011.)

Lastensuojelulain mukainen lastensuojeluilmoitusvelvollisuus koskee muun muassa kaikkia sosiaali- ja terveydenhuollossa työskenteleviä sekä opetuksen ja koulutuksen järjestäjinä toimivia henkilöitä (417/2007). Opiskelijahuoltoryhmän jäsenillä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä lastensuojeluilmoitus mikäli nuoresta tai lapsesta herää lastensuojelullinen huoli. Lastensuojeluilmoitus voidaan tehdä esimerkiksi silloin, kun nuori käytöksellään vahingoittaa itseään tai muita, varastelee, on paljon poissa koulusta tai jos perheoloissa on jotakin nuoren kehitystä vaarantavaa. (Kankkunen, henkilökohtainen tiedonanto 17.11.2011.)

Kouluissa työskentelevä koulukuraattori on koulun sosiaalityöntekijä. Koulukuraattorin tehtävänä on pyrkiä jäsentämään oppilaiden tilanteita, etsiä myönteisiä ratkaisuja ja lisätä opiskelijoiden voimavaroja. Oppilaan elämän ja opiskelutilannetta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, yksilön, perheen ja koulun näkökulmista. Koulukuraattori kiinnittää työssään huomiota oppilaiden arjen sujumiseen, toimintakykyyn sekä vuorovaikutussuhteisiin. Koulun sosiaalityössä oppilaan etu tarkoittaa kuulluksi tulemistä sekä emotionaalisten ja sosiaalisten tarpeiden huomioimista. (Sosiaaliportti 2008.)

Oppilashuollon ja opiskelijahuollon ydinkysymykset ovat yhteneväiset niin esi- ja perusopetuksessa kuin lukiossa ja ammatillisessakin koulutuksessa (Sosiaaliportti 2011). Oppilashuolto termiä käytetään esi- ja perusopetuksessa. Peruskoulun jälkeisissä ammatillisissa opinnoissa käytetään opiskelijahuolto-termiä Oppilashuollossa ja opiskelijahuollossa käytettävät termit ovat eri koulutusasteesta johtuen osittain eroavia. Opiskelijahuollossa käytetään muun muassa termejä opiskeluterveydenhuolto, opintopsykologi ja opiskelijahuoltoryhmä. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2011a.)

3.3.2 Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmä

Ranuan Kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat tapauskohtaisesti puheenjohtajana toimiva rehtori, sihteerinä toimiva vararehtori, kuraattori, mielenterveysalan asiantuntija sekä esimerkiksi linjan vastuopettaja tai joku muu henkilö opettajakunnasta. Tarvittaessa opiskelijahuoltoryhmään voidaan kutsua eri alan asiantuntijoita sekä mahdollisesti opiskelijan vanhemmat. (Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmän toimintasuunnitelma 2009.)

Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmän tarkoituksena on huolehtia opiskelijoiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Opiskelijahuollon tehtävänä on edistää opiskelijoiden tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä varmentaa, että kaikilla opiskelijoilla on tasavertainen oppimisen mahdollisuus. Opiskelijahuoltoryhmän tavoitteena on tunnistaa opiskelijoiden mahdollista kasvua ja kehitystä uhkaavia tekijöitä, sekä puuttua niihin käytettävissä olevien resurssien puitteissa. (Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmän toimintasuunnitelma 2009.)

Perusoppijaksolla opiskelijahuoltoryhmä kokoontuu yleensä keskiviikkoisin. Tarvittaessa neuvottelusta tehdään kirjallinen muistio, joka on kuitenkin salassa pidettävä opiskelijahuollon luonteesta johtuvista syistä. Eri linjojen vastuopettajat välittävät opiskelijahuoltoryhmälle oleelliset asiat, jotka liittyvät opiskelijoiden hyvinvointiin. Tähän tarvitaan alaikäisen oppilaan vanhempien lupa, joten ennen opiskelijahuoltoryhmän tapaamista opettaja on keskustellut oppilaaseen liittyvistä asioista tarvittaessa tämän vanhempien kanssa, ja pyytänyt lupaa asian käsittelyyn opiskelijahuoltoryhmässä. (Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmän toimintasuunnitelma 2009.)

Yksityisen oppilaitoksen vaitiolovelvollisuuskäytänteisiin ei ole olemassa yhtä selkeää ohjetta. Suomen Kansanopistoyhdistys pitää hyvänä Raudaskylän Kristillisen Opiston opiskelijahuoltoryhmän vaitiolovelvollisuuteen liittyviä käytänteitä (Ijäs, henkilökohtainen tiedonanto 21.11.2011). Raudaskylän Kristillisessä Opis-

tossa opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat aina terveydenhoitajan ja vapaa- ajan ohjaajan lisäksi jokaisen linjan vastuopettajat. Muille opettajille yksittäisen opiskelijan tilanteesta kerrotaan silloin, kun sen todetaan olevan opiskelijan parhaaksi. Opiskelijahuoltoryhmä tai linjan vastuopettaja tiedottavat tällöin aineenopettajaa opiskelijan vaikeuksista. Mahdollista diagnoosia ei kuitenkaan välttämättä kerrota. Käytössä olevan toimintamallin perusteluna on se, että kaikilla opiston opettajilla on hyvä olla tietoa oppilaista joiden kanssa he toimivat. (Ahola-Korpi, henkilökohtainen tiedonanto 22.11.2011.)

Suomen kansanopistoista yli 90 prosenttia on yksityisiä oppilaitoksia. Näissä oppilaitoksissa työntekijät työskentelevät virkojen sijasta toimituksissa, jolloin tehtävää työtä ohjaa hallintolaki. Kansanopiston rehtori on vastuussa siitä, että hallintolaki ja oikeat hallintomenettelyn mukaiset vaitioperiaatteet huomioidaan tehtävässä työssä. Yleensä opistoissa käytetään virkavastuullisten työntekijöiden ohjeita niiden selkeyden vuoksi. (Ijäs, henkilökohtainen tiedonanto 21.11.2011.) Osa Ranuan kristillisessä kansanopistossa opiskelevista on alle 18-vuotiaita, joten lastensuojelulaki ohjaa oleellisesti opistossa työskentelevien toimintaa.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

4.1 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimustehtävät

Opinnäytetyön aihe nousi Ranuan kristillisen kansanopiston tarpeista, joita opistolla toimiva opiskelijahuoltoryhmä oli miettinyt. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijahuoltoryhmän toimintaa. Opinnäytetyön myötä opiskelijahuoltoryhmä saa lisätietoa siitä, millaisesta tuesta opiskelijat hyötyvät parhaiten ja millaista tukea he kaipaavat.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Millaisia kokemuksia Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijoilla on opiskelijahuoltoryhmän antamasta tuesta?
2. Miten opiskelijat kokevat hengellisyyden näkyvän opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa?
3. Millaisia haasteita nuoruuteen liittyy opiskelijoiden mielestä?

4.2 Laadullinen lähestymistapa

Valitsimme tutkimukseemme laadullisen lähestymistavan, koska halusimme kuvata Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta mahdollisimman todenmukaisesti. Pyrkimyksenä oli, että tutkimuksessa opiskelijoiden kokemusten pohjalta nousee esiin uusia ideoita opiskelijahuoltoryhmän toiminnan kehittämiseksi. Opinnäytetyöllä ei haluttu

toistaa jo tiedossa olevia asioita, vaan selvittää opistossa opiskelevien tämänhetkinen realistinen näkemys opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta.

Laadullisen tutkimuksen selkeä määrittäminen on vaikeaa, koska laadullisella tutkimuksella ei ole selkeästi omaa teoriaa eikä paradigmaa. Laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan kuitenkin kokonaista joukkoa erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä, jotka toteutetaan luonnollisissa olosuhteissa. (Metsämuuronen 2008,9.) Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tarkoituksena on aikaisempien, jo olemassa olevien väittämien todentamisen sijaan uusien elämän tosiasioiden löytäminen. Laadullista tutkimusta kuvataan luonteeltaan prosessorientoituneeksi. Tällä tarkoitetaan että tutkimuksen eri elementit kehittyvät kokoajan tutkimuksen kehittyessä. Tämä johtuu siitä, että aineistonkeruuvälineenä on inhimillinen eli tutkija itse. Tutkijan tietoisuus tutkittavaa aihetta kohtaan lisääntyy tutkimuksen edetessä ja tämän myötä myös eri tutkimuselementit voivat muokkautua. (Kiviniemi 2001,68.)

4.3 Aineiston keruu teemahaastattelun avulla

Teemahaastattelua pidettiin opinnäytetyössä sopivimpana aineistonkeruumenetelmänä. Teemahaastattelun kautta haastattelutilanteeseen tuleva joustavuus oli perusteltua, koska opinnäytetyössä selvitettiin nuorten ajatuksia ja kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta, eikä kysymyksiä haluttu rajata liian tarkasti. Valitsemalla aineistonkeruumenetelmäksi teemahaastattelu voitiin taata, että kysymykset eivät ole liian johdattavia ja haastateltavan ääni ja hänen kokemuksensa pääsevät selkeästi esille. Teemahaastattelussa haastateltava voi ottaa esiin haluamiaan asioita.

Teemahaastattelussa tutkimuksellisesti kiinnostava aihepiiri on selvillä, mutta kysymyksiä ei ole tarkasti muotoiltu. Myöskään kysymysten järjestystä ei ole ennalta määrätty. Teemahaastattelua pidetään lomake- ja avoimen haastattelun välimuotona ja kasvatusta ja yhteiskuntatieteellisissä tutkimuksissa sitä käytetään.

tään usein aineistonkeruumenetelmänä. Teemahaastattelun kautta saadaan myös tietynlaista joustavuutta haastattelutilanteeseen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 195.) Haastattelutilanteessa ei kuitenkaan ole soveliasta kysellä aivan mitä sattuu, vaan on pyrittävä saamaan vastauksia, jotka vastaavat tutkimuksen tarkoitukseen (Tuomi & Sarajärvi 2009,75).

Haastattelua käytetään tutkimusaineiston keruumenetelmänä muun muassa silloin, kun tutkimustilanteessa halutaan nähdä yksilö subjektina. Yksilö on haastattelutilanteessa aktiivinen osapuoli, joka luo merkityksiä esittämilleen asioille ja ajatuksille. Lisäksi yksilölle tulee antaa mahdollisuus tuoda itseensä liittyviä asioita vapaasti julki. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 191–194.)

Tutkimukseen haastateltiin Ranuan Kristillisen kansanopiston opiskelijahuolto-ryhmän valitsemia, kuluneen vuoden aikana heidän asiakkaanaan olleita opiskelijoita. Ranuan kristillinen kansanopisto valitsi meille haastateltavat opiskelijat siten, että heidän haastattelunsa vastaisi tutkimuksen tarkoitukseen mahdollisimman hyvin. Tavoitteena oli monipuolinen ja kattava aineisto, joka toisi uutta tietoa opiskelijahuolto-ryhmän kehittämiseksi. Haastattelut suoritettiin Ranuan Kristillisellä kansanopistolla toukokuussa 2011. Aluksi tarkoituksena oli haastatella viittä opiskelijaa. Heitä haastateltuamme koimme kuitenkin, että aineisto voi jäädä liian suppeaksi. Saimme opiskelijahuolto-ryhmältä vielä kaksi haastateltavaa lisää, joten yhteensä haastateltavia opiskelijoita oli seitsemän. Haastattelussa edustettuina olivat kummatkin sukupuolet. Haastattelut suoritettiin nauhoittamalla.

Haastatteluun tulevat opiskelijat tavattiin Ranuan Kristillisellä kansanopistolla haastattelua edeltävänä päivänä. Haastattelun onnistumisen kannalta on tärkeää ja eettisesti perusteltua, että tiedonantajat voivat tutustua haastattelun aiheeseen etukäteen (Tuomi & Sarajärvi 2009, 73). Opiskelijoiden kanssa keskusteltiin tulevasta haastattelusta sekä kerrottiin mistä tutkimuksessa on kyse. Opiskelijoille selvitettiin myös heidän oikeutensa vetäytyä halutessaan tutkimuksesta. Haastateltaville kerrottiin omasta roolistamme tutkijoina sekä siihen liittyvistä vastuista ja velvollisuuksista. Heidän haluttiin ymmärtävän, että haastatteluaineisto on ainoastaan tutkijoiden hallussa ja aineiston analysoinnin jäl-

keen kaikki haastatteluun liittyvä materiaali hävitetään. Nämä asiat selvitettiin myös kahdelle tutkimukseen myöhemmässä vaiheessa mukaan tullee haastateltavalle.

Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (2000) mukaan haastattelu on ainutlaatuinen aineistonkeruumenetelmä, sillä haastattelun kautta ollaan suorassa kielellisessä vuorovaikutuksessa tutkittavan kanssa. Haastattelun avulla voidaan saada monitahoisesti ja monipuolisesti vastauksia tutkittavasta aiheesta. Tämän lisäksi haastattelu antaa mahdollisuuden tutkia arkoja ja vaikeitakin asioita ja aiheita. Haastattelun etuna pidetään sitä, että haastateltavaksi suunnitellut henkilöt yleensä ottaen suostuvat tutkimukseen haastateltaviksi ja heidät voi tavoittaa myös myöhemmin, jos se koetaan tarpeelliseksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 191–194.)

Haastattelun suorittaminen nauhoittamalla toi haastatteluun oman sävynsä. Nauhoittamisen myötä haastattelijan työ helpottui, sillä muistiinpanoja ei tarvinnut kirjata käsin. Nauhoittamalla haluttiin varmistaa mahdollisimman luonnollinen ja katkeamaton keskustelutilanne. Tämä mahdollisti sen, että toinen haastattelija pystyi keskittymään haastateltavaan ja yleisen ilmapiirin havainnointiin. Nauhoittamisessa oli kuitenkin myös huonot puolensa. Mikrofonin käytön huomattiin aiheuttavan haastateltavissa jännittyneisyyttä ja varautuneisuutta. Tästä johtuen haastattelutilanne ei ollut niin luonnollinen kuin olisi ollut toivottavaa. Tällä voi olla oma vaikutuksensa myös tutkimuksen luotettavuuteen.

Haastattelu on hyvä aineistonkeruumenetelmä, jos tutkittavasta aiheesta ei ole paljon tietoa. Näin ollen tutkijalla voi olla myös vaikeus tietää etukäteen mahdollisten vastausten saantia. Haastattelua käytettäessä tutkijalla on mahdollisuus havainnoida haastateltavan puheen lisäksi hänen ilmeitään ja eleitään. Tällöin tulos, haastattelutilanteessa puhe, sijoitetaan laajempaan kontekstiin. Lisäksi haastateltava voi kertoa sekä itsestään että tutkittavasta aiheesta laajemmin, kuin mihin haastattelija on varautunut. Haastattelun kautta tutkijalla on mahdollisuus esittää haastateltavalle täsmentäviä ja tarkentavia kysymyksiä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 191–194.)

Haastattelujen jälkeen opiskelijoiden kanssa keskusteltiin haastattelutilanteesta ja he saivat kertoa siihen liittyvistä ajatuksista ja kokemuksista. Tämä antoi opiskelijoille myös mahdollisuuden esittää tutkimukseen liittyviä kysymyksiä. Lopuksi kerättiin haastatteluun osallistujien yhteystiedot ja heille kullekin luvattiin toimittaa oma versio valmiista opinnäytetyöstä. Tällä haluttiin varmistaa myös sen, että haastatellut opiskelijat voidaan tarvittaessa tavoittaa vielä tutkimuksen myöhemmässä vaiheessa.

4.4 Aineiston analysointi

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata tutkittavaa ilmiötä. Analyysin avulla voidaan luoda selkeä ja sanallinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysia käyttämällä aineisto pyritään järjestämään selkeään ja tiiviiseen muotoon ilman että sen sisältämä informaatio katoaisi. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108.)

Opinnäytetyön aineiston analyysimenetelmänä on käytetty aineistolähtöistä sisällönanalyysia, sillä tutkimuksessa on haluttu selvittää haastateltujen kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta ja käyttää saatua aineistoa tarkoituksenmukaisesti ja tutkimuskysymyksiin vastaavasti. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi on kolmivaiheinen prosessi. Ensimmäiseksi aineisto redusoidaan eli pelkistetään. Tämän jälkeen pelkistetty aineisto ryhmitellään eli klusteroidaan. Ryhmittelyn pohjalta suoritetaan abstrahointi eli teoreettisten käsitteiden luominen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 108.)

Aineiston analysointi aloitettiin litteroimalla eli aukikirjoittamalla haastattelut sana sanalta. Litteroinnilla tarkoitetaan aineiston muuntamista puheesta ja kuvasta tekstiksi (Ruusuvoori, Nikander & Hyvärinen 2010, 424). Haastattelut kuunneltiin nauhalta ja kirjoitettiin sanatarkasti ylös. Tämän jälkeen haastatteluista tulostettiin paperiversiot, jotta tutkimusmateriaalin työstäminen olisi helpompaa.

Opinnäytetyön analyysiyksiköksi valittiin lausuma. Jokaisesta haastattelusta alleviivattiin tutkimuksellisesti kiinnostavat lausumat, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiin. Alkuperäislausumat redusointiin eli pelkistettiin selkeämpään ja ti-

viimpään muotoon. Tämän tarkoituksena oli helpottaa yhdistävien luokkien löytämistä. Näin lausumista saatiin jätettyä myös tutkimuksen kannalta merkityksettömät asiat pois.

Redusoinnin jälkeen vuorossa oli aineiston klusterointi eli ryhmittely. Klusteroinnissa samaa tarkoittavat pelkistetyt lausumat yhdistetään luokiksi ja nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Ryhmittelyn myötä syntyvät aineiston alaluokat. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110–111.) Ryhmittely tehtiin tulostamalla paperiversiot pelkistetyistä lausumista. Jotta yhdistävien luokkien muodostaminen olisi ollut mahdollisimman helppoa, pelkistetyt lausumat leikattiin papereista vielä erilleen omiksi suikaleikseen. Yhdistävien luokkien tekeminen helpottui, kun yksittäisiä lausumia pystyi siirtämään erilaisiksi ryhmiksi ja miettimään, millä perusteella ne voisivat kuulua yhteen. Näin samankaltaisista pelkistetyistä lausumista syntyi yhdistäviä alaluokkia, joille annettiin niiden sisältöä kuvaavat nimet. Tämän myötä aineisto saatiin jälleen tiiviimpään muotoon.

Abstrahoinnin eli käsitteellistämisen tarkoituksena on muodostaa aineistosta teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. Abstrahoinnissa luokitusten yhdistämistä jatketaan mahdollisimman pitkälle. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 111.) Tässä aineistonanalyysin vaiheessa tarkoituksena oli löytää alaluokkia yhdistäviä luokkia. Saaduista alaluokista tulostettiin paperiversiot, joista alettiin etsiä yhteneväisyyksiä. Näistä alaluokat yhdistävistä luokista syntyivät tutkimuksen yläluokat. Abstrahointia jatkettiin vielä yhdistämällä yläluokat yhdeksi yhdistäväksi luokaksi.

Opinnäytetyössä päädyttiin olemaan esittämättä havainnollistavaa kuviota siitä, miten alkuperäislausumista on muodostunut ala- ja yläluokkia, sekä yhdistävä pääloukka. Tämä perustellaan haastateltavien suojaamisella tunnistettavuudelta. Tutkijan vastuulla on varmistaa tiedonantajien anonymiteetti (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140). Katsottiin, että esittämällä aineiston alkuperäislausumia tai pelkistettyjä lausumia, haastateltavat voisivat olla tunnistettavissa.

5 TULOKSET

5.1 Ranuan Kristillisen kansanopiston opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta

Ensimmäisenä tutkimustehtävänä oli selvittää millaisia kokemuksia Ranuan Kristillisen kansanopiston opiskelijoilla on opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta. Opiskelijoiden kokemukset opiskelijahuoltoryhmän antamasta tuesta olivat hyvin moninaisia. Vastausten monipuolisuuden vuoksi päädyttiin tekemään ensimmäisestä tutkimuskysymyksestä kolme erilaista kuviota sen mukaan, millä tavoin tukea on annettu (Kuvio 1), millaisiin asioihin opiskelija on tukea hakenut (Kuvio 2), sekä millaisena opiskelija on kokenut annetun tuen (Kuvio 3).

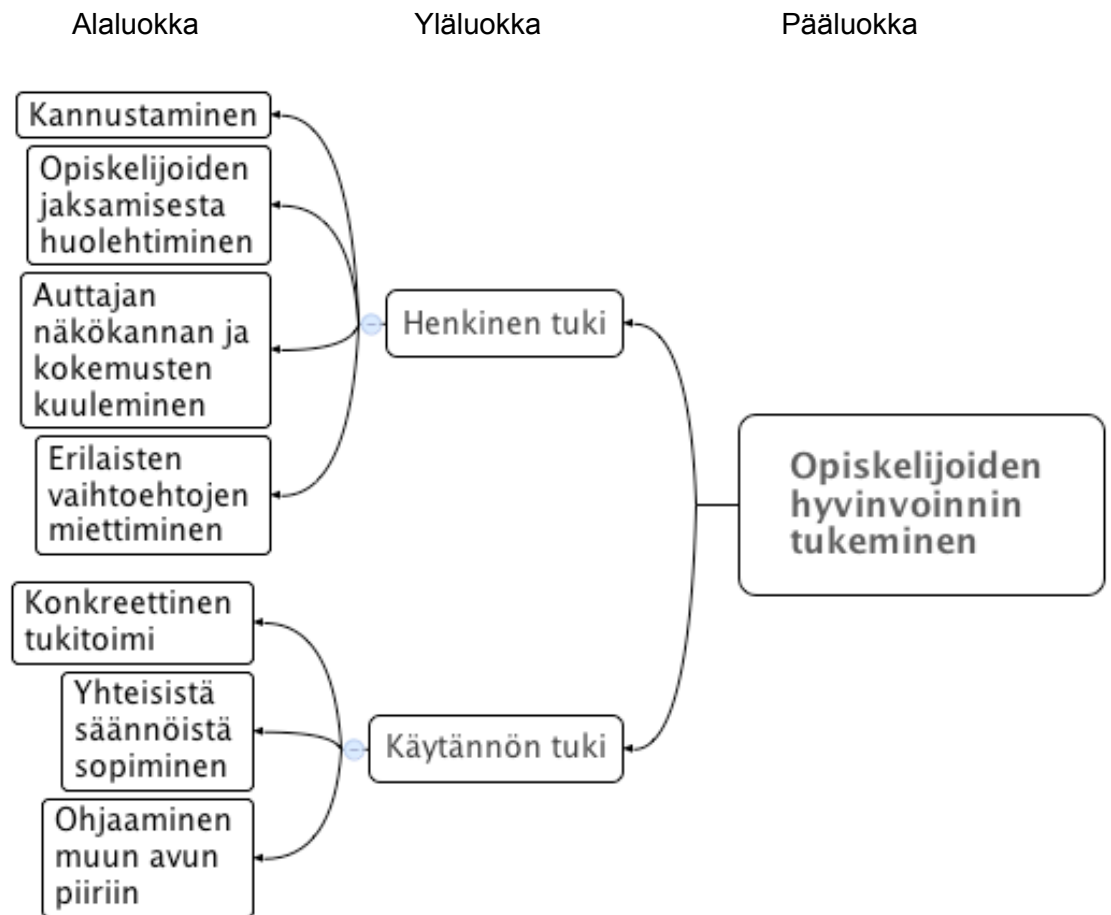
5.1.1 Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen

Tulosten mukaan opiskelijoiden saama tuki jakautui henkiseen tukeen ja käytännön tukeen (Kuvio 1). Henkiseen tukeen sisältyi useita auttamismuotoja. Yksi näistä oli kannustaminen. Kannustamiseksi opiskelijat kokivat esimerkiksi opiskelijahuoltoryhmältä saamansa rohkaisevan palautteen. Toinen henkisen tuen muoto oli opiskelijoiden jaksamisesta huolehtiminen. Tämä näkyi muun muassa siinä, että yhdessä opiskelijan kanssa mietittiin hänen jaksamistaan tukevia asioita. Opiskelijat kokivat henkiseksi tueksi myös sen, että he saivat kuulla auttajan omia kokemuksia ja näkökannan opiskelijalle itselle ajankohdattaisiin asioihin. Opiskelijat ovat kokeneet, että avun antamisen taustalla ovat vaikuttaneet myös auttajan omat käytännönkokemukset. Opiskelijoiden kanssa on keskusteltu ja mietitty yhdessä erilaisia vaihtoehtoja, miten vaikea tilanne saataisiin ratkaistua.

Käytännön tukeen sisältyi konkreettiset tukitoimet, yhteisistä säännöistä sopiminen sekä ohjaaminen muun avun piiriin. Konkreettisina tukitoimina opiskelijat kokivat opiskelijahuoltoryhmän sellaiset käytännön toimet, jotka edesaut-

toivat opiskelijan jaksamista. Yhteisistä säännöistä sopiminen tarkoitti sitä, että opiskelijan kanssa keskusteltiin hänen käyttäytymisestään sekä sovittiin yhteisistä pelisäännöistä. Käytännön tukena opiskelijat kokivat myös sen, että heidät ohjattiin tarvittaessa muun avun piiriin. Yleisesti ottaen opiskelijat saivat keskusteluapua opistolla toimivalta psykiatriselta sairaanhoitajalta, mutta lisäksi opiskelija voitiin tarvittaessa ohjata kääntymään myös muiden opiskelijahuoltoryhmän jäsenten puoleen.

Semmosta konkreettista...ohjausta ja...just keskustelua että...miten selviää siitä tilanteesta.

KUVIO 1. Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisen keinot

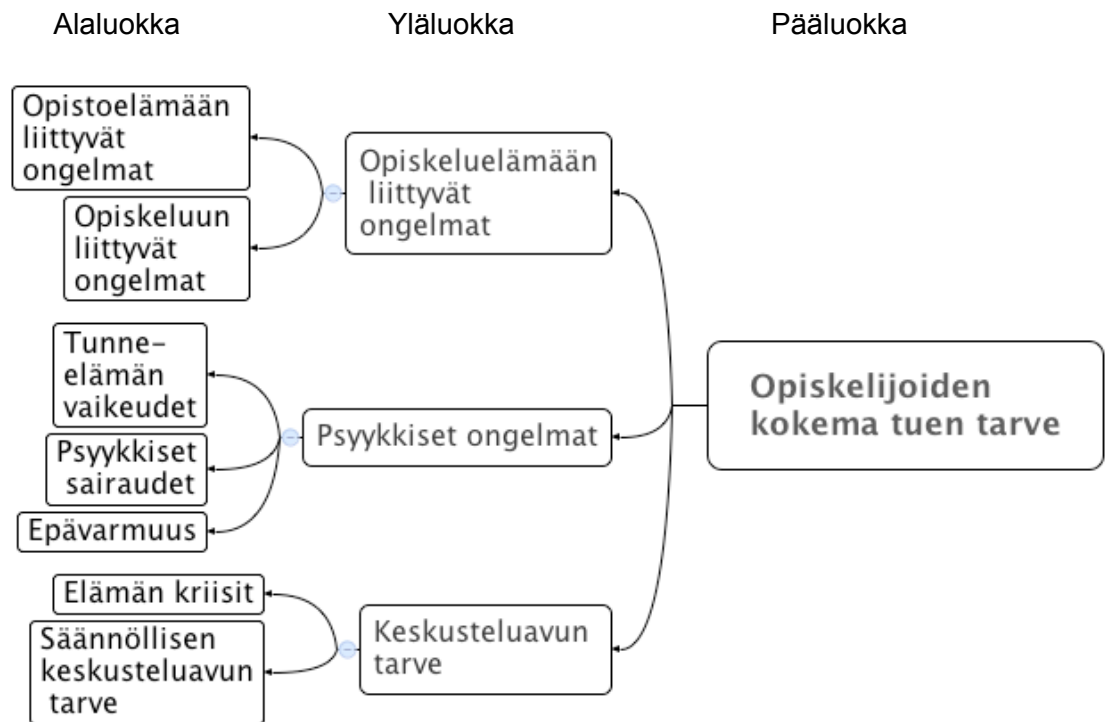
5.1.2 Opiskelijan kokema tuen tarve

Opiskelijat hakivat opiskelijahuoltoryhmän tukea hyvin erilaisiin asioihin (Kuvio 2). Opiskelu-elämään liittyvät ongelmat olivat monen opiskelijan huolenaiheena. Opiskelu-elämään liittyvillä ongelmilla opiskelijat tarkoittivat vaikeuksia, jotka liittyivät sekä opistoelämään että opiskeluun. Opistoelämään liittyviä vaikeuksia olivat soluasumisen haasteet sekä yhteisasunnon sisällä ilmenevät ihmissuhdeongelmat. Opiskeluun liittyvät ongelmat koostuivat opiskelumotivaation puutteesta sekä osittain myös tästä johtuvasta häiriökäyttäytymisestä.

Opiskelijahuoltoryhmän tukea tarvittiin eniten psyykkisten ongelmien käsittelyyn. Opiskelijat kokivat erilaisia tunne-elämän vaikeuksia. Nämä näkyivät esimerkiksi hallitsemattomina tunteenpurkauksina kuten itkuherkkyytenä. Psyykkisten ongelmien taustalla oli myös selkeitä psyykkisiä sairauksia. Näiden lisäksi opiskelijat kokivat erilaisiin asioihin liittyvää epävarmuutta ja huolta omasta jaksamisesta.

Opiskelijoilla ilmeni lisäksi selkeää keskusteluavun tarvetta. Keskustelutarpeen taustalla vaikuttivat muun muassa erilaiset elämänkriisit, kuten lähiomaisen menetyksen käsittely. Opiskelijat kaipasivat selkeästi säännöllistä keskustelua turvallisen aikuisen kanssa. Auttajan kanssa opiskelija saattoi keskustella aivan arkipäiväisistäkin asioista.

Sai kaikki nuo...omaa mieltä painavat asiat kerrottua jollekkin aikuiselle.

KUVIO 2. Syyt, joiden vuoksi haettu oppilashuoltoryhmän tukea

5.1.3 Opiskelijoiden kokemuksia tuen riittävydestä

Opiskelijoiden kokemukset opiskelijahuoltoryhmän antaman tuen riittävydestä vaihtelivat (Kuvio 3). Opiskelijahuoltoryhmältä saatu tuki koettiin riittäväksi muun muassa silloin, kun opiskelija koki tulleen kuulluksi. Opiskelijat kokivat hyvänä samaansa positiivisen palautteen. Positiivista palautetta annettiin esimerkiksi kertomalla opiskelijalle, missä asioissa hän on onnistunut. Tuki koettiin riittäväksi myös silloin, kun annettu tuki oli opiskelijan omia voimavaroja lisäävää. Opiskelijat kokivat merkittävänä sen, että tukea oli säännöllisesti saatavilla. Erityisesti tämä näkyi silloin, kun kyse oli konkreettisesta tukitoimesta. Opiskelijahuoltoryhmän antaman tuen avulla opiskelijat saivat ratkaistua vaikeiksi kokemiaan tilanteita.

Mulla on ollu mahdollisuus jutella joka viikko ja tarvittaessa kääntyä toisten henkilöitten puoleen.

Siitä oli tosi paljon hyötyä.

...Nii silleen niiku semmosen fiiliksen että vielä yrittää niinku vähän kovempaa..

Osa opiskelijoista koki opiskelijahuoltoryhmän tarjoaman tuen riittämättömäksi. Riittämättömän tuen syiksi mainittiin muun muassa tuen lyhytaikaisuus. Tilanteessa, jossa opiskelijan omat voimavarat olivat erittäin vähäiset, opiskelijahuoltoryhmän antama tuki koettiin merkittäväksi. Kuitenkin asiakkuuden jatkuessa tuki koettiin liian vähäiseksi ja riittämättömäksi.

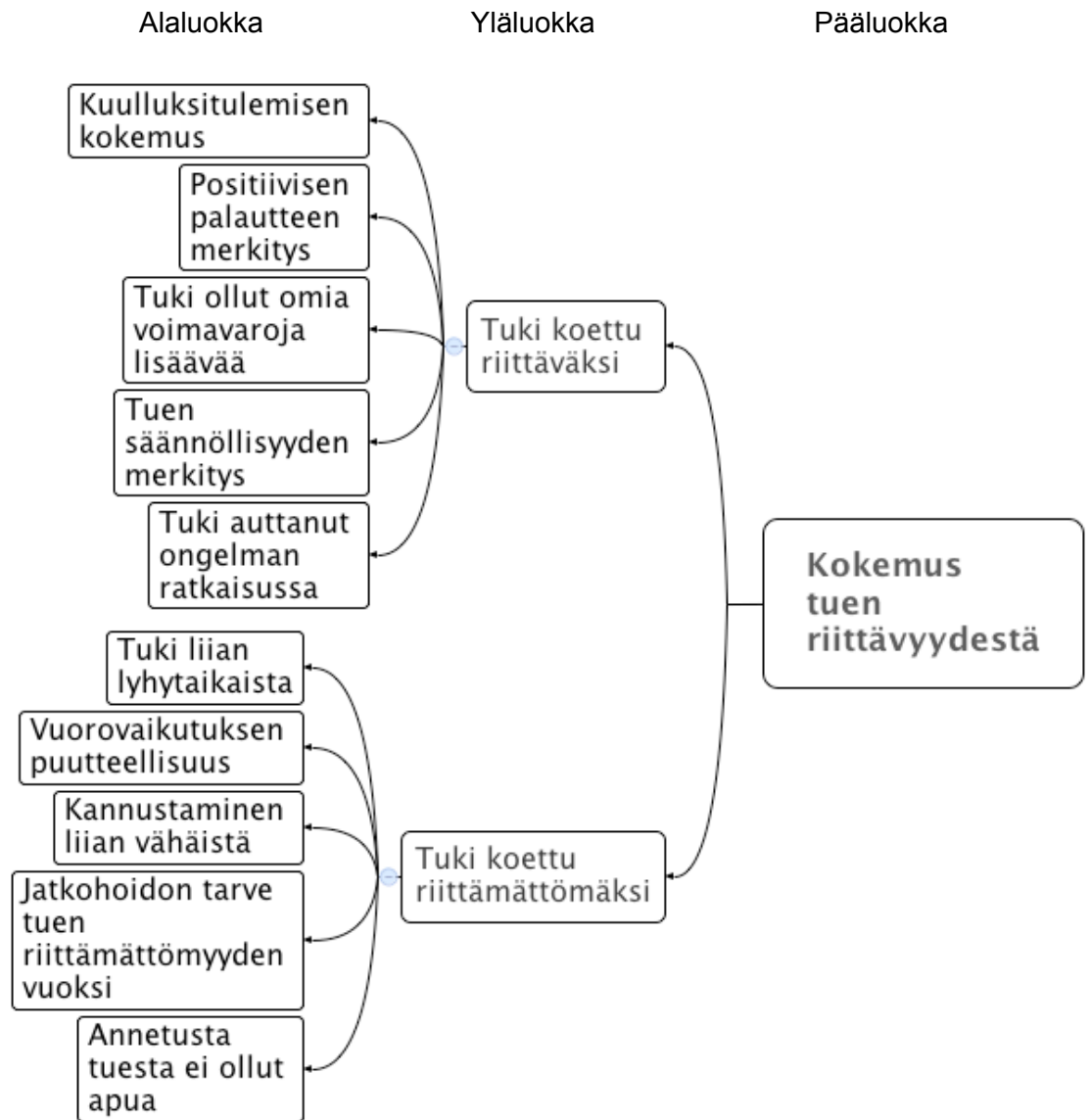
Mutta sitte ku oli jo saanu sitä apua jonku verran nii sitte se oli ehkä liian semmosta vähäistä tavallaan...

Tuen riittämättömyyden syynä oli myös vuorovaikutuksen puutteellisuus opiskelijan ja auttajan välillä. Opiskelijat olisivat kaivanneet auttajalta enemmän aktiivisuutta ja varsinaiseen ongelmaan tarttumista. Tämän lisäksi vuorovaikutuksen puutteellisuuden syynä saattoi olla se, että henkilökemiat auttajan ja autettavan välillä eivät kohdanneet. Tällöin myös keskustelu koettiin vaikeaksi.

En mä tiiä saiko niihin varsinaisiin ongelmiin tukia.

Jotkut opiskelijat kokivat saaneensa liian vähän kannustusta opiskelijahuoltoryhmältä. Opiskelijat olisivat kaivanneet enemmän kannustamista ja tukemista erityisesti silloin, kun avuntarpeen taustalla oli psyykkisiä ongelmia. Joissakin tilanteissa opiskelijat joutuivat turvautumaan opiskelijahuoltoryhmän ulkopuoliseen apuun tuen riittämättömyyden vuoksi. Aina opiskelijat eivät kuitenkaan osanneet määritellä tarkemmin, miksi annettu tuki ei ollut riittävää.

No minulle siitä ei ollu hirviänä apua..en kokenu että oisin hirviänä saanu apua.

KUVIO 3. Opiskelijoiden kokemus tuen riittävydestä

5.2 Hengellisyden näkyminen opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa

Halusimme toisessa tutkimuskysymyksessämme selvittää, kuinka hengellisyys näkyy opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa opistolla, jonka taustayhteisönä toimii vanhoillislestadiolainen herätysliike (Ranuan Kristillinen kansanopisto i.a.). Opiskelijoiden kokemuksen mukaan hengellisyys näkyy opiskelijahuoltoryhmässä eri tavoin (Kuvio 4).

Yhteinen vakaumus koettiin yhdistäväksi sekä erittäin merkittäväksi tekijäksi. Opiskelijoiden mukaan yhteinen vakaumus lisää keskinäistä ymmärrystä opiskelijan ja auttajan välillä. Tällöin auttaja pystyy tarkastelemaan asioita ja tilanteita samasta näkökulmasta kuin opiskelija. Opiskelijat pitivät tärkeänä sitä, että he pystyivät keskustelemaan hengellisistä asioista opiskelijahuoltoryhmän jäsenten kanssa. Opiskelijoiden mukaan heillä oli mahdollisuus keskustella hengellisyyteen liittyvistä asioista sekä esittää niihin liittyviä kysymyksiä. Opiskelijat kokivat myös, että opiskelijahuoltoryhmän jäsenten suhtautuminen hengellisten asioiden käsittelyyn oli kannustavaa ja rohkaisevaa.

Se tuo turvallisuutta kun on samalla tavalla uskovia...

Keskinäinen luottamus ilmeni opiskelijoiden mukaan auttamistilanteessa koettuna turvallisuudentunteena. Opiskelijat kokivat, että keskinäistä luottamusta edistää se, että auttaja on samalla tavalla uskova. Opiskelijahuoltoryhmän toiminnan koettiin olevan opiskelijoiden omaa vakaumusta tukevaa. Opiskelijat ovat voineet jakaa omaan vakaumukseen liittyviä asioita samalla tavalla uskovan auttajan kanssa, ja kuulla myös tämän mielipiteen mieltä askarruttaviin asioihin. Tämän lisäksi opiskelijat kokivat, että heitä ohjataan tekemään vakaumuksen mukaisia ratkaisuja. Opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa on nähty selvästi myös anteeksipyyttämisen- ja antamisen merkitys. Kaiken kaikkiaan opiskelijat kokivat yhteisen vakaumuksen näkyvän opiskelijan ja auttajan välisessä vuorovaikutuksessa.

Ne tukkee sitä että ne haluaa johattaa meitä oikealle tielle ja että me tehhään oikein asioita...

Minusta on tärkeää että auttaja jonka kans juttelen, on uskovainen.

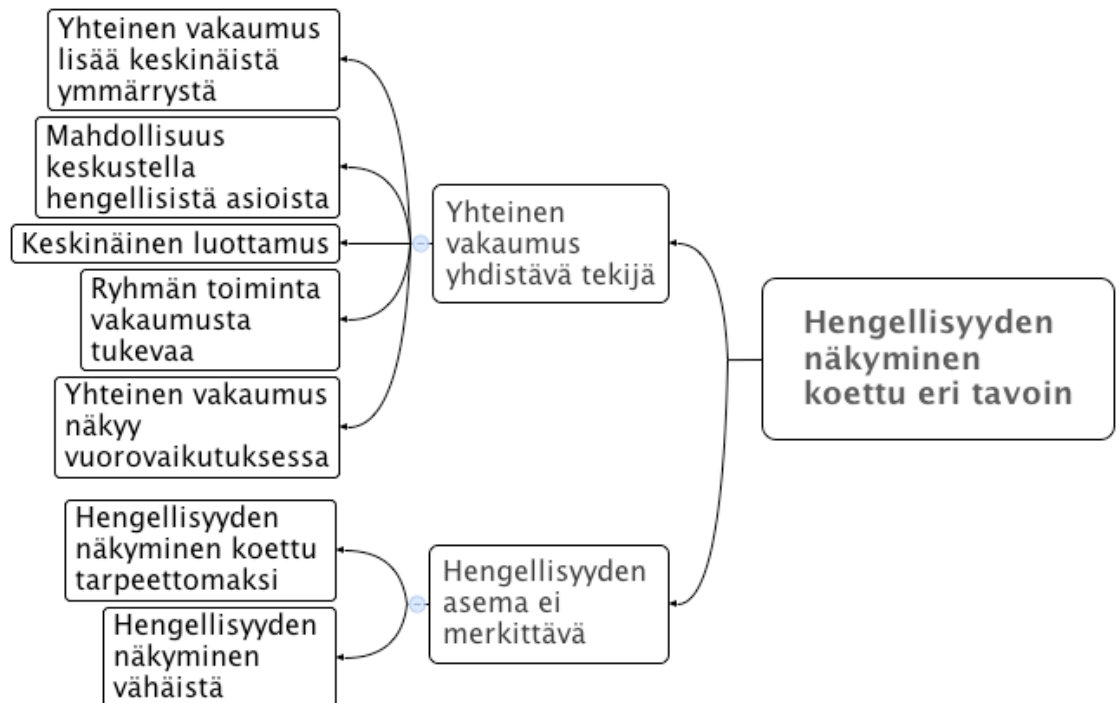
Joidenkin opiskelijoiden mielestä hengellisyyden asema opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa ei ollut merkittävä. Jotkut haastatelluista kokivat hengellisyyden näkymisen tarpeettomaksi silloin, kun opiskelijalla olevalla huolella ei ollut yhteyttä hengellisiin asioihin. Osa haastatelluista koki hengellisyyden näkymisen ryhmän toiminnassa vähäiseksi. Tälle ei osattu kuitenkaan nimetä mitään selkeää syytä.

...Emmä tiä näkykse hengellisyys oikeesti nii paljo.

Alaluokka

Yläluokka

Pääluokka

KUVIO 4. Opiskelijoiden kokemuksia hengellisyden näkymisestä opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa

5.3 Nuoruuden moninaiset haasteet

Opinnäytetyössä haluttiin kuvata millaisia haasteita nykymaailmassa elävä nuori voi joutua kohtaamaan (Kuvio 5). Tämän kysymyksen tarkoituksena oli saada tietoa opiskelijahuoltoryhmälle asioista, joista heidän olisi hyvä olla tietoisia kehittäessään toimintaansa.

Yksi haastateltujen opiskelijoiden kuvaama nuoruuteen liittyvä haaste oli erilaiset ihmissuhteisiin liittyvät vaikeudet. Opiskelijat ottivat esiin esimerkiksi erilaiset perhesuhteisiin liittyvät ongelmat. Opiskelijat kokivat haasteena perheessä muun muassa oman roolinsa vastuunkantajina. Aikuistuvan nuoren voi olla vaikeaa rajata sitä, mitkä asiat kuuluvat hänen vastuulleen ja mitkä

ovat vanhempien tehtäviä. Haastateltavat totesivat että kotitilanne voidaan kokea monestakin syystä vaikeaksi. Opiskelijat kokivat, että nuoruudessa voi ilmetä monenlaisia ongelmia omien vanhempien kanssa. Myös suhteet sisaruksiin voivat olla toisinaan haasteellisia.

Sitte jos on perheen kanssa vaikeaa, siitäki ois ihan hyvä sillai että ois joku aikuinen jonka kans sitä vois käsitellä ja selvittää.

Haastateltavat kokivat yhdeksi nuoruuden haasteeksi syrjäytymisen uhan. Opiskelijat totesivat, että kavereidenkin puute tai vähäisyys voi johtaa nuoren syrjäytymiseen. Suurimmaksi nuoruuteen liittyväksi haasteeksi opiskelijat mainitsivat erilaiset kaverisuhteisiin liittyvät haasteet. Nuorella ei välttämättä ole kavereita ollenkaan tai niitä on hyvin niukasti. Oman kaveripiirin löytäminen voi olla vaikeaa. Opiskelijat kokivat myös, että kaveriporukassa voi ilmetä erilaisia vaikeuksia. Nuorten erilaiset luonteenpiirteet tuovat kaverisuhteisiin omat haasteensa, eikä erilaisten ihmisten kanssa toimeen tuleminen ole välttämättä ongelmaton. Jokaisella tulisi olla kaveriporukassa mielipiteenvapaus sekä vapaus kasvaa omanlaisiksi persoonakseen. Yksilöllisten ratkaisujen tekeminen kaveripiirissä ei aina ole helppoa.

Ettei oo vaikka paljo kavereita nii sitte saattaa joutua aika pohjalle ja sit saattaa tulla sitä syrjäytymistä...

Kaikkien pitäis kaveripiirissä antaa tilaa siihen että kaikki saa kasvaa omanlaisiksi...

Myös opiskeluelämään liittyi erilaisia haasteita. Tiukan opiskeluaikataulun ja omien henkilökohtaisten ongelmien yhdistäminen koettiin vaikeaksi. Opiskeluelämään liittyviä haasteita olivat myös ryhmän ilmapiiri ja erilaiset koulunkäynnin vaikeudet. Myös oppitunnit voitiin kokea vaikeiksi silloin, jos niihin liittyi pelkoa opettajan nolaamaksi tulemisesta tai virheiden tekemisestä. Soluasuminen loi opistoelämään omia haasteitaan. Asumisen tiiviys saatettiin kokea välillä raskaaksikin, jolloin nuorella tuli tarve saada etäisyyttä ja omaa

rauhaa. Soluasunnossa voi ilmetä lisäksi erilaisia vaikeita tilanteita ja riitoja, esimerkiksi silloin jos kaikki asukkaat eivät noudata yhteisiä sääntöjä.

Opiskelijat toivat esille erilaisuuden hyväksymisen tärkeyden opiskeluympäristössä. Opiskelusta voi tulla hyvin raskasta, jos opiskelija ei koe saavansa muiden opiskelijoiden hyväksyntää. Tähän liittyy myös haastateltavien esiintuoma koulukiusaaminen. Kiusaaminen voi olla esimerkiksi sitä, että nuorta ei hyväksytä mukaan kaveriporukkaan, vaan hän jää ryhmän ulkopuoliseksi.

No jos näkkee että jotain kiusataan tai syrjitään niin siinä ainaki vois saada tukkee.

Tänä päivänä ympäristö luo nuorelle paljon paineita. Opiskelijat mainitsivat esimerkiksi internetin vaaroista. Kavereiden mukana internetissä voi tehdä melkein mitä vain. Ympäristö voi luoda nuorelle paineita ja odotuksia myös alkoholinkäyttöä kohtaan. Nuoruuteen liittyy myös ulkonäköpaineita. Nuori voi esimerkiksi pohtia, kelpaako ulkonäkönsä puolesta toisille. Opiskelijat kokivat haastavana lisäksi sen, että kaikkien kanssa pitäisi tulla toimeen. Heidän mukaansa nykyaikana on pakko olla sosiaalinen.

Monet nuoret ajattelevat sitä, että kelpaako esimerkiksi ulkonäön perusteella toisille...

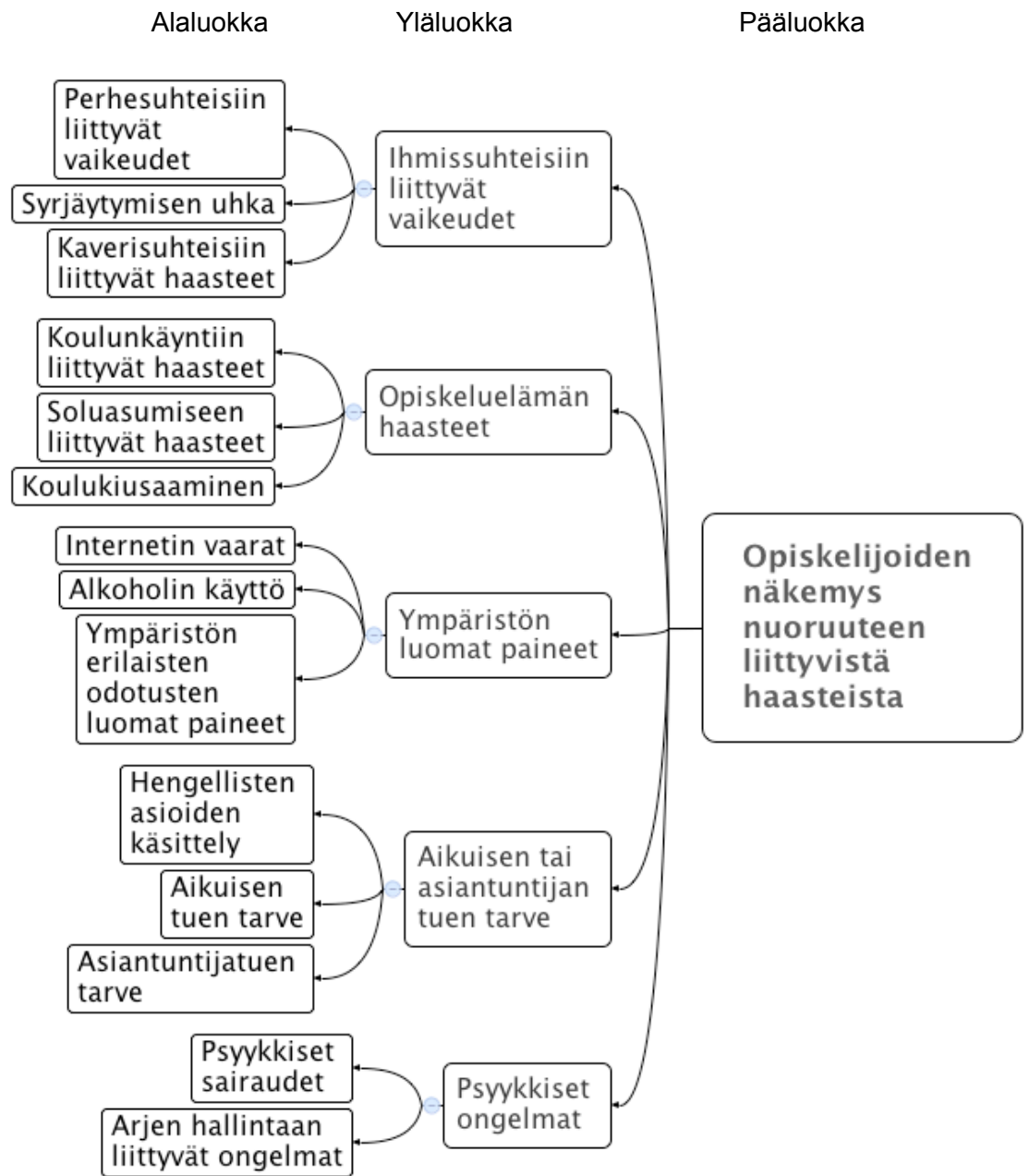
Haastatteluissa tuli esille, että nuoret kaipaavat sekä aikuisen että asiantuntijan tukea. Opiskelijat kertoivat kaipaavansa aikuisen tukea esimerkiksi hengellisten asioiden käsittelyyn. Aikuisen tai asiantuntijan tukea voidaan kaivata myös silloin, jos nuori on epävarma itsestään.

Esimerkiksi jos on jotai ongelmaa oman ihtesä kans, on epävarma asioista ja siinä tarttee vanhemman, opettajan tai asiantuntijan tukea...

Nuoret kokivat haasteena erilaiset psyykkiset ongelmat. Psyykkisistä ongelmista he ottivat esille psyykkiset sairaudet kuten masennuksen ja syömishäiriön. Nuorten kokemuksen mukaan myös arjen hallintaan saattaa liittyä ongel-

mia. Nuorella voi olla esimerkiksi vaikea elämäntilanne tai vaikeuksia vuoro-
kausirytmisissä.

Se vaikka, sanotaan et jollakin ihmisellä on sattunut jotai tai silloin
joku masennus tai joku...

KUVIO 5. Opiskelijoiden näkemys nuoruuden haasteista

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

1. Opiskelijahuoltoryhmän antaman tuen riittävyys koettiin eri tavoin. Tuen tulisi olla säännöllistä, riittävän pitkäkestoista ja monipuolista, jotta siitä olisi tarvittavaa hyötyä. Opiskelijahuoltoryhmällä tulisi olla riittävät verkostot ja yhteistyö muiden apua antavien tahojen kanssa tulisi olla säännöllistä.
2. Opiskelijahuoltoryhmän tulisi pohtia tapauskohtaisesti mikä merkitys hengellisyydellä ja hengellisyyden näkymisellä on kussakin auttamistilanteessa. Useimmiten yhteisellä vakaumuksella on tärkeä rooli avun antamisessa.
3. Opiskelijahuoltoryhmän on hyvä tiedostaa tämän päivän nuoruuteen liittyviä haasteita. Tällä voidaan helpottaa autettavan ja auttajan välistä vuorovaikutusta.

7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

7.1 Opinnäytetyön eettisyys

Eettisyydestä puhuttaessa on yleensä kyse jonkin asian oikeellisuudesta ja vääryydestä, hyvyydestä ja pahuudesta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 23). Tutkijan työtä ohjaa hänen ammattitaitonsa lisäksi myös erilaiset eettiset periaatteet, säännöt, normit, arvot ja hyveet. Hän on siis työssään myös moraalinen toimija. (Pietarinen 2002, 58.)

Tutkimuksen teossa lähtökohtana tulee aina olla ihmisarvon kunnioittaminen. Ihmisarvon kunnioittaminen näkyy siinä, että tutkittavalle annetaan mahdollisuus päättää tutkimukseen osallistumisesta. Tutkittavalle tulee selvittää tutkimuksen kulussa mahdollisesti eteen tulevia asioita ja tapahtumia. Tutkittavan tulee olla henkilö, joka pystyy ymmärtämään tutkimukseen liittyvä informaatio ja hänen täytyy pystyä tekemään kypsiä ja rationaalisia arviointeja. Näiden ehtojen täytyminen on haastavaa esimerkiksi lasten kohdalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 25.)

Lasten ja nuorten haastatteluun liittyy aina sellaisia eettisiä näkökulmia, jotka tutkijan tulee ottaa huomioon tutkimusta tehdessä. Opinnäytetyöhön haastettiin opiskelijoita, joista osa oli vielä alaikäisiä. Heidän kohdallaan vanhemmilta pyydettiin kirjallinen suostumus tutkimukseen osallistumiseen. Tästä johtuen opinnäytetyössä on otettu esiin lasten ja nuorten haastattelun erityispiirteitä.

Suomen perustuslaki ei tunne sanaa nuori, ja alle 18-vuotiaasta käytetään perustuslaissa nimitystä lapsi. Suomessa ei ole olemassa varsinaista lainsäädäntöä, jossa määriteltäisiin yleispätevästi kuka saa päättää lapsen osallistumisesta tutkimukseen. Lähtökohtaisesti ajatellaan että alle 18-vuotiaan tutki-

mukseen osallistumiseen tarvitaan huoltajien suostumus. (Nieminen 2010, 26,33.)

Tutkimuseettisistä ja lainsäädännöllisistä syistä johtuen lapsen tutkimukseen osallistumisesta sovitaan aina huoltajan kanssa. Lapsen haastattelun erityispiirteen muodostaa se, että kyseessä on aina ”kolmiosuhde”. Tällä tarkoitetaan sitä, ettei lapsi yksin pysty päättämään tutkimukseen osallistumisesta, ja huoltaja on myöntämänsä luvan vuoksi osallisena tutkimuksessa vaikka ei itse olisikaan varsinaisena tiedonantajana. Tutkijan tulee huomioida, että myös vanhemmalla saattaa olla omia pyrkimyksiä sekä toiveita liittyen lapsen tutkimukseen osallistumiseen. (Alasuutari 2009, 147.) Kampmannin (2003) mukaan tutkimusta suoritettaessa esimerkiksi koulussa tai päiväkodissa, jossa lapsi on aikuisen huolenpidon ja kontrollin kohteena, henkilökunta voi olettaa että tutkija kertoo heille havainnoistaan esimerkiksi hankaliksi koetuista lapsista. (Strandell 2010, 101.)

7.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Ranuan Kristillinen kansanopisto vastasi opinnäytetyöhön haastateltavien valinnasta ja lähestyi haastatteluun valittujen alaikäisten oppilaiden vanhempia pyytäen heidän suostumustaan tutkimukseen osallistumiselle (Liite 2.) Yhden myöhemmin haastatteluun mukaan tulleen alaikäisten opiskelijan vanhempien kirjallinen suostumus saatiin jälkikäteen. Näillä asioilla on tutkimuksen eettisyyteen ja luotettavuuteen sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia. Tutkijoina emme pystyneet vaikuttamaan mitenkään siihen, keitä haastateltaviksi valikoituvat. Kuitenkin opinnäytetyön luotettavuutta arvioitaessa tulee huomioida se, että opiskelijahuoltoryhmä vastasi itse haastateltavien valinnasta. Paras tapa hankkia haastateltavat olisi voinut olla esimerkiksi haastattelupyynnön lähettäminen kaikille opiskelijahuoltoryhmän asiakkaina olleille, jolloin vapaaehtoiset opiskelijat olisivat voineet ilmoittautua mukaan tutkimukseen. Myös opiskelijoiden vanhemmille osoitetussa haastattelulupa-anomuksessa olisi voinut mainita haastatteluun osallistumisen vapaaehtoisuudesta.

Opinnäytetyössä on pohdittu jo aineiston keruu teemahaastattelun avulla - osiossa haastattelussa esiin tulleita luotettavuuteen mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Mikrofonin käyttö koettiin selkeästi häiritseväksi, eikä haastattelutilanne ollut niin luonnollinen kuin olisi ollut toivottavaa. Huomioitavaa oli myös, että opiskelijat eivät välttämättä uskaltaneet ottaa esiin kaikkia asioita sen pelossa, että heidät pystyttäisiin jälkikäteen tunnistamaan. Haastattelutilanteessa esimerkiksi varmistettiin moneen kertaan, että haastateltavat eivät varmasti ole tunnistettavissa valmiista opinnäytetyöstä. Tämä huolimatta siitä, että haastateltaville oli painotettu ennen haastattelutilannetta tutkijoille kuuluvaa vaitiolovelvollisuutta ja muita vastuita. Haastattelujen jälkeen tuli esille, että jotkut opiskelijat olivat kokeneet opiskelijahuoltoryhmän kehottaneen heitä miettimään, kuinka paljon he haluavat itsestään ja omasta tilanteestaan kertoa. Tällä on vaikutuksensa myös tutkimusaineiston luotettavuuteen.

Haastattelu tuo tutkimukseen omat haasteensa. Haastattelu täytyy olla huolella suunniteltu ja haastattelijan täytyy sisäistää oma roolinsa. Haastatteluun liittyy virhelähteitä, jotka voivat johtua haastattelijasta, haastateltavasta tai haastattelutilanteesta kokonaisuudessaan. Haastattelun luotettavuuteen voi vaikuttaa negatiivisesti se, että haastateltava voi vastata sosiaalisesti suotavia vastauksia siten, että hän korostaa vastauksissaan esimerkiksi omia vahvuuksiaan ja jättää mainitsematta heikkoutensa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000, 191–194.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta lisää tutkijan tarkka selostus tutkimuksensa toteuttamisesta. Tämä koskee tutkimuksen kaikkia vaiheita. Jos kyseessä on esimerkiksi haastattelututkimus, on tärkeää kuvata olosuhteet ja paikat, joissa aineistot kerättiin. Tutkijan tulee mainita myös mahdolliset haastattelun häiriötekijät, haastattelun virhetulkinnat sekä tutkijan oma arvio tilanteesta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 227.) Opinnäytetyössä on otettu huomioon haastattelutilanteeseen negatiivisesti vaikuttaneet asiat ja tiedossa on ollut niiden mahdollinen vaikutus tutkimuksen luotettavuuteen.

Tutkimuksissa on monia tärkeitä eettisiä periaatteita. Yksi näistä liittyy tutkimistulosten paikkansa pitävyyden tarkistamiseen sekä niiden yleistettävyyteen. (Mäkinen 2006, 102.) Reliabiliteetti-termi on syntynyt määrällisen tutkimuksen piirissä ja se vastaakin lähinnä määrällisen tutkimuksen tarpeita. Tämän vuoksi on ehdotettu, että termiä ei käytettäisi laadullisesta tutkimuksesta puhuttaessa. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa ei olekaan yhtä yksiselitteistä ohjetta, vaan tärkeintä on arvioida tutkimusta kokonaisuutena. Tällöin painotetaan koherenssia eli sisäistä johdonmukaisuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 137–138, 140.) Opinnäytetyössä on tutkittu lukuvuoden 2010–2011 aikana opiskelijahuoltoryhmän asiakkaina olleiden opiskelijoiden kokemuksia opiskelijahuoltoryhmältä saadusta tuesta. Tulokset eivät ole välttämättä yleistettävissä kyseisen opiston kaikkien opiskelijoiden kokemuksiin opiskelijahuoltoryhmästä tai opiskelijoiden kokemuksiin opiskelijahuollosta yleisesti. Haastateltujen opiskelijoiden kokemukset ja opinnäytetyön tulokset kertovat kuitenkin siitä, mitä asioita opiston opiskelijahuoltoryhmän tulisi huomioida toimintaa kehittäessään.

Tutkimukseen käytetyn lähdemateriaalin luotettavuuden arviointi on tärkeää. Tutkijan tulisi kiinnittää huomiota lähteen aitouteen, riippumattomuuteen, alkuperäisyyteen ja puolueettomuuteen. Olisi tärkeää selvittää, että käytetty lähde ei ole väärennös, sillä dokumenttien manipuloinnista on tullut yhä helpompaa. Lähteen riippumattomuutta voidaan varmistaa sillä, että käytetään ensikäden lähteitä, eli primaarilähteitä, joissa ei ole monen käden kautta kulkenutta tietoa. (Mäkinen 2006, 128.)

Opinnäytetyössä on käytetty teoreettiseen viitekehykseen paljon internetlähteitä. Internetviittausten korkea lukumäärä suhteessa painettuun aineistoon tehtyihin viittauksiin johtuu siitä, että merkittävä osa internetlähteistä on pro gradu- tai väitöskirjatöitä, jotka eivät ole vapaasti muokattavaa materiaalia ja joiden luotettavuus on siksi lähes sama kuin painetussa muodossa olevalla tekstillä. Myös Terveystieteiden ja Hyvinvoinnin laitoksen sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnatun Sosiaaliportin internetmateriaaliin voi suhtautua luotettavana lähteenä.

Lähteeseen tulee suhtautua myös sitä kriittisemmin, mitä enemmän aikaa on kulunut dokumentin ja siitä kertovan alkuperäistapahtuman välillä. Puolueettomuutta voidaan tarkastella selvittämällä kirjoittajan erilaisten intressien vaikutusta lähteen sisältöön. Lisäksi tutkijan taustan selvittäminen ja hänen ammattitaitonsa punnitseminen on tärkeää. Lähteiden tasosta kertoo myös niiden ajankohtaisuus, sillä tutkimuksen kehitys on useilla tieteenaloilla nopeaa. Tämän vuoksi julkaisut vanhenevat nopeasti. Mäkisen (2006) mukaan luotettavimpina lähteinä voidaan pitää tieteellisiä tutkimuksia, kun taas internetistä saatavaan informaatioon tulee suhtautua hyvin kriittisesti (Mäkinen 2006, 128–129).

8 POHDINTA

8.1 Tulosten vertailua aikaisempiin tutkimuksiin

8.1.1 Opiskelijahuoltoryhmä nuoren tuen antajana

Opiskelijoiden saama tuki jakautui henkiseen tukeen sekä käytännön tukitoimiin. Tukea haettiin opiskeluelämään liittyviin ongelmiin ja psyykkisiin ongelmiin. Näiden lisäksi avun hakemisen taustalla vaikutti keskusteluavun tarve. Opiskelijoiden kokemukset annetun tuen riittävydestä olivat vaihtelevia.

Opiskelijoiden kertomat opiskeluelämän vaikeudet liittyivät opistoelämään ja sen haasteisiin sekä opiskelussa ilmeneviin ongelmiin. Erkko (2010) on tutkinut nuorten hyvinvointia koulumaailmassa ja todennut, että moni nuori kokee koulunkäynnin vaativaksi, raskaaksi ja vaikeaksi (Erkko 2010, 23). Opinnäytetyöhön haastatellut opiskelijat ottivat esille esimerkiksi opiskelumotivaation puutteen ja erilaiset koulunkäynnin vaikeudet. Opiskelupaineet vaikuttavat eri yksilöihin eri tavoin (Erkko 2010, 23). Haastateltavat kertoivat muun muassa virheiden tekemisen pelosta.

Tuloksissa tuli monta kertaa esille nuorten masennus. Opiskelijahuoltoryhmältä haettiin eniten tukea psyykkisten ongelmien käsittelyyn, joihin masennuskin luokitui. Opiskelijat näkivät masennuksen ja muut psyykkiset ongelmat myös yhtenä nuoruuteen liittyvänä haasteena. Myllykankaan (2009) mukaan nuorten masennus on ajankohtainen aihe, jonka vaikutus ulottuu sairastuneen itsensä lisäksi tämän lähipiiriin. Nuoren ei ole aina helppoa saada apua sairauteensa, tai avun piiriin ei edes hakeuduta sen vuoksi, että sairaus koetaan häpeälliseksi. Tutkimustulokset ovat osoittaneet, että edes kotiväki tai nuoren parissa työskentelevät ammattilaiset eivät välttämättä tunnista masennusta. Nuoret ovat kokeneet sosiaalisen tuen olevan yksi masennuksen hoidon keskeisimmistä elementeistä. (Myllykangas 2009, 77.) Haastatellut opiskelijat olisivat kaivanneet opis-

kelijahuoltoryhmältä enemmän kannustamista ja tukemista erityisesti silloin, kun avuntarpeen taustalla oli psyykkisiä ongelmia.

Koulu nousee erityisen merkittävään rooliin silloin, jos nuoren yksityiselämässä ei ole luotettavia aikuisia (Erkko 2010, 1). Haastatellut opiskelijat kertoivat kaipaavansa säännöllistä keskustelua turvallisen aikuisen kanssa niin erilaisten kriisien käsittelyyn kuin arkipäiväisten ja tavallistenkin asioiden jakamiseen. Myös hengellisten asioiden käsittelyyn kaivattiin aikuisen tukea.

Opiskelijahuoltoryhmän antaman tuen riittävyys koettiin eri tavoin. Riittävään tukeen rinnastettiin kokemus kuulluksi tulemisesta, opiskelijahuoltoryhmältä saatu positiivinen palaute, omien voimavarojen lisääntyminen, tuen säännöllisyys sekä koetun ongelman ratkeaminen. Toisaalta tuki oli riittämätöntä silloin, kun se oli liian lyhytaikaista, vuorovaikutus auttajan ja autettavan välillä oli puutteellista ja kannustaminen oli liian vähäistä. Tutkimuksessa tuli selvästi esille positiivisen palautteen ja kannustamisen, sekä tuen riittävän keston ja säännöllisyyden merkitys.

Olellisinta opiskeluhuollossa tavoitteiden, sisällön, menetelmien ja yhteistyön rinnalla on riittävä ja osaava henkilöstö (Rimpelä 2010, 97). Moniammatillisuuden näkyminen opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa on tärkeää. Mäkelä (2010) toteaa tutkimuksessaan että oppilaiden vaikeudet ja ongelmat ovat yhä monimutkaisempia ja haastavampia. Tästä johtuen moniammatillisista osaamista tarvitaan, jotta pystytään vastaamaan paremmin ja tehokkaammin oppilaiden tarpeisiin. Moniammatillisuuden etuna nähdään se että, eri alojen asiantuntijat työskentelevät yhdessä. Näkökulmat nousevat moniammatillisessa työryhmässä jäsenten erilaisista koulutuksista sekä kokemuksista käsin. Tämä edesauttaa sitä, että oppilaan tilannetta pystytään tarkastelemaan monipuolisemmin ja kokonaisvaltaisemmin. Ryhmässä työskentely auttaa myös työssä jaksamisessa. (Mäkelä 2010, 53,55–56,59.)

Haastatteluissa ilmeni, että jotkut opiskelijat olivat joutuneet hakeutumaan jatkohoitoon tuen riittämättömyyden vuoksi. Tuen riittämättömyyden taustalla voi olla monenlaisia syitä. Tuki voi olla riittämätöntä silloin, jos vuorovaikutus autet-

tavan ja auttajan välillä on puutteellista. Toisaalta opiskelijan ongelmat voivat vaatia esimerkiksi terveydenhuollon ammattilaisten apua, jolloin opiskelijahuoltoryhmän tehtävänä olisi lähinnä opiskelijan jatkohoitoon ohjaaminen.

On luonnollisesti hyvin tärkeää, että henkilökemiat toimivat auttamistilanteessa ja opiskelija voi kokea tulevansa kuulluksi ja ymmärretyksi. Luonnekysymysten lisäksi olisi erittäin tärkeää, että auttajalla, niin kuin kaikilla muillakin lasten ja nuorten kanssa työskentelevillä, olisi riittävä koulutus nuorten kasvusta ja kehityksestä. Tämä edesauttaisi molemminpuolista ymmärtämystä. Lisäksi apua voitaisiin kohdentaa entistä paremmin ja näin se olisi myös tarkoituksenmukaista.

8.1.2 Nuoren hengellisyden tukeminen

Toinen tutkimuskysymys koski opiskelijoiden kokemusta hengellisyden näkymisestä opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa. Kuten osasimme odottaa, yhteinen vakaumus koettiin Ranuan kristillisellä kansanopistolla yhdistäväksi tekijäksi. Tämä näkyi vuorovaikutuksessa muun muassa keskinäisenä ymmärryksenä ja luottamuksena. Suurin osa opiskelijoista koki yhteisen vakaumuksen auttajan kanssa merkittävänä. Osa opiskelijoista ei kuitenkaan pitänyt hengellisyden näkymistä opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa merkittävänä tai tarpeellisena, tai koki sen näkymisen vähäiseksi.

Amerikkalaistutkimusten mukaan niin nuorten kuin nuorten aikuistenkin hengellisyden ja hengellisten arvojen pysyvyyteen vaikuttavat jaetut ympäristötekijät. Myöhäisnuoruudessa ja aikuisuudessa myös arvojen periytyminen perhetaustasta on merkittävää (Button, Stallings, Rhee, Corley & Hewitt 2011, 201–210.) Hengellinen ympäristö ja yhteinen vakaumus ovat siis sinänsä jo hengellisyyttä tukevaa. Myös vertaistuesta on tulossa erityisesti nuorten keskuudessa yhä tärkeämpää, sillä nuoret luottavat usein vertaisiin enemmän kuin instituutioihin ja järjestelmiin. (Ruohonen 2010, 101). Hengellisen tuen voidaankin katsoa olevan kristilliseen lähimmäisenrakkauteen perustuvaa vertaistukea, joka toteutuu tie-

don, tunteen ja toiminnan tasolla. Hengellinen tuki on sekä yhteisöllistä että suomalaiseseen yhteiskuntaan liittyvää. (Seppänen 2010, 74.) Diakoniatyö on merkittävä hengellisen tuen antaja. Diakoniatyöntekijöiltä haetaan apua muun muassa erilaisiin elämänsä kriiseihin ja – ongelmiin sekä hengellisiin kysymyksiin. (Jokela 2011, 133.)

8.1.3 Haasteet nuorten elämässä

Erkko (2010) on tutkimuksessaan selvittänyt opettajien käsityksiä koulun merkityksestä nuoren hyvinvoinnin edistäjänä. Tutkimuksen pohjalta nousi esiin tekijöitä, joihin panostamalla koulumaailman hyvinvointia voitaisiin kehittää parempaan suuntaan. Erkon mukaan opettajat tarvitsisivat lisää tietoa nuoruudesta, jotta he voisivat ymmärtää paremmin nuorten avunhuutoja. (Erkko 2010, 71.) Yksi opinnäytetyön tutkimustehtävistä oli selvittää, millaisia haasteita nuoruuteen opiskelijoiden mielestä liittyy. Mielestämme on tärkeää, että opiskelijahuoltoryhmän jäsenet ovat tietoisia siitä, millaisten nuoruuteen liittyvien asioiden kanssa tämän päivän nuoret joutuvat kamppailemaan.

Opiskelijoiden esiin tuomat haasteet olivat hyvin monipuolisia. Erilaiset sosiaaliset paineet näkyivät monessa opiskelijoiden mainitsemassa nuoruuden haasteissa. Sekä perhe-, että kaverisuhteisiin saattoi liittyä erilaisia haasteita. Lisäksi ympäristö luo omat paineensa ja odotuksensa. Yksi haastateltava totesi, että nykyään on pakko olla sosiaalinen ja tulla erilaisten ihmisten kanssa toimeen. Mielestämme tämä kuvaa erittäin hyvin paitsi nykyaikaa, myös nuoren elämää.

Oman kaveripiirin löytäminen on tärkeää. Kuitenkin kaveriporukassakin nuoren pitäisi uskaltaa kasvaa omanlaisekseen ja toisaalta tulla toimeen kaikkien kanssa. Ympäristön luomat paineet voivat liittyä myös alkoholikäyttämiseen tai ulkonäkökysymyksiin. Syömishäiriöt ovat vakava nuoruusiän häiriö ja noin kaksi prosenttia tytöistä kärsii niistä. Minäihanteen ja todellisuuden välinen ristiriita voi aiheuttaa nuorelle itsetunnon ongelmia. (Ebeling 2010, 32–33.) Epävarmuuden

ja paineiden keskellä nuoren on tärkeää saada kokea aikuisen tukea ja hyväksyntää.

Oppilashuollon resursseja on lisättävä, sillä se on elintärkeä osa nuorten hyvinvoinnin tukemista. Oppilashuoltorakenteen vahvistamista voidaan pitää yhtenä koulujärjestelmän tärkeimmistä ja suurimmista haasteista. (Erkko 2010, 72.) Eriytyisen merkittävä rooli opiskelijahuollolla on Ranuan kristillisen kansanopiston tyyppisessä oppilaitoksessa, jossa opiskelijat viettävät merkittävän osan opintovuodestaan. Opiskelijat yöpyvät opiston tiloissa, joten on erittäin tärkeää, että tarvittaessa heillä on saatavilla turvallinen aikuinen, jonka puoleen kääntyä.

Aineistonkeruun yhteydessä kävi ilmi, että Ranuan kristillisen kansanopiston opiskelijoiden tietoisuus opiskelijahuoltoryhmästä on yllättävän vähäinen. Opiskelijoille tulisi kertoa opiskelijahuoltoryhmän toiminnasta heti lukukauden alussa, jotta opiskelijat tietäisivät kenen puoleen kääntyä ongelmien ilmetessä ja saisivat ajoissa riittävää apua. Tällöin annettava apu voisi olla ennaltaehkäisevää, eivätkä ongelmat pääsisi syvenemään tietoisuuden puutteen vuoksi. Kynnys avun piiriin hakeutumiselle tulisi saada mahdollisimman matalaksi.

8.2 Sosionomi osana opiskelijahuoltoa

Vuosina 2004–2006 Rauman seudulla toteutettiin Sosiaalityö oppilaitoksissa-hanke, jonka tavoitteena oli tarjota kouluille sosiaalityön osaamista. Tämän lisäksi tavoitteena oli oppilashuollon kokonaisvaltainen uudelleenarviointi ja kehittäminen yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja varsinaisen opetushenkilöstön kanssa. Hankkeen yhteistyökumppaneina toimineet koulut saivat hankkeen myötä merkittävän lisäresurssin sosiaalityöhön ja varhaiseen puuttumiseen sosiaalialan ammattilaisen ollessa koululla päivittäin tavoitettavissa. (Varjonen, Hannula & Varjonen i.a., 2,5,24.) Kokemukset hankkeesta olivat positiivisia ja vastaavalle toiminnalle olisi varmasti tarvetta monessakin oppilaitoksessa.

Koulukuraattorilla on merkittävä rooli opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa. Kou-

lukuraattorin tehtäviin vaadittavasta kelpoisuudesta ei ole kuitenkaan säädetty laissa, joten työnantaja voi arvioida tehtävään vaadittavan koulutuksen määrän ja laadun (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007,29). Opinnäytetyön tuloksista kävi ilmi, kuinka moninaisia tämän päivän nuorten ongelmat ovat. Tämän vuoksi koulujen tulisi kiinnittää huomiota siihen, että sillä on riittävät resurssit opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtimiseen. Toimiva opiskelijahuolto edistää niin opiskelijoiden hyvinvointia, kuin työntekijöiden työssä jaksamistakin. Tämän on todennut myös Miettinen (2008) oppilashuollon palveluita käsittelevässä tutkimuksessaan. Hänen mukaansa selkeä epäkohta oppilashuollon järjestämisessä on koulukuraattorien riittämätön määrä, joka vaikuttaa negatiivisesti sekä lasten että työntekijöiden hyvinvointiin (Miettinen 2008, 54).

Sosionomille koulu on työkenttänä vielä vieras. Ongelmien lisääntymisen ja monipuolistumisen myötä on kuitenkin huomattu, että koulu yhteisöissä olisi tilausta sosiaalityölle ja sosionomi voisi työskennellä esimerkiksi koulukuraattorin rinnalla (Kudel 2011, 45). Sosionomin ammattitaidolle olisi varmasti käyttöä koulumaailmassa, jossa nuorten pahoinvointiin voitaisiin puuttua jo varhaisessa vaiheessa. Ennaltaehkäisevän työn toteutuminen käytännössä edellyttää kuitenkin riittävää määrää ammattitaitoisista henkilökuntaa, joka on nuoren saatavilla silloin kun apua tarvitaan.

8.3 Jatkotutkimushaaste

Ranuan kristilliselle kansanopistolle tulisi tehdä esimerkiksi opinnäytetyön tuotteenä opiskelijahuoltoryhmän kehittämisstrategia, joka pohjautuisi tämän opinnäytetyön tuloksiin. Kehittämisstrategian perusta olisi oppilaslähtöinen, pääteemoina opiskelijoiden näkemykset nuoruuteen liittyvistä haasteista, niihin liittyvä tuen tarve sekä opiskelijoiden hengellisyyden tukeminen.

LÄHTEET

- Aalberg, Veikko & Siimes, Martti A. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Aho, Sirkku & Laine, Kaarina 2002. Minä ja muut. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Ahola-Korpi, Sari 2011. Vararehtori, Raudaskylän Kristillinen Opisto. Ylivieska. Henkilökohtainen tiedonanto 22.11.2011.
- Ala-Nikula, Sanna 2010. Oulussa maan suurin nuorisotyöttömyys. Kaleva 9.2.2010. Viitattu 26.9.2011. <http://www.kaleva.fi/uutiset/Oulussa-maan-suurin-nuorisoty%F6tt%F6myys/838231>
- Alasuutari, Maarit 2009. Mikä rakentaa vuorovaikutusta lapsen haastattelussa? Teoksessa Ruusuvuori, Johanna & Tiittula, Liisa (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 145–162.
- Button, Tanya; Stallings, Michael; Rhee, Soo Hyun; Corley, Robin & Hewitt, John 2011. The etiology of stability and change in religious values and religious attendance. Behavior Genetics 41(2), 201–210.
- Ebeling, Hanna 2010. Nuorten syömishäiriöt ja lihavuuden psyykkiset ulottuvuudet. Teoksessa Suomalainen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous 2010. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 32–37.
- Erkko, Anna-Maija 2010. Hyvinvoivan koulun puolesta. Opettajien käsityksiä koulun merkityksestä nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Helsingin yliopisto. Opettajankoulutuslaitos. Pro gradu-tutkielma. Viitattu 14.4.2011. http://www.mielenhyvinvoinninopetus.fi/pdf/AnnaErkko_gradu_2010.pdf
- Goman, Antti 2011. Oulun nuorisotyöttömyys yhä korkealla. Kaleva 2.3.2011. Viitattu 27.9.2011. <http://www.kaleva.fi/index.cfm?m=alasivu&osio=extra;-157&ju=892465>

- Hallikainen, Kirsti 2011. Kenen vastuu? Nuorten syrjäytyminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen yhdeksäsluokkalaisten kirjoitelmissa. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Sosiaalityö. Pro gradu-työ. Viitattu 18.4.2011.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/26700/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201103231919.pdf?sequence=1>
- Hannukkala, Marjo 2010. Tukemalla nuorten mielenterveyttä voidaan ehkäistä häiriöitä. Blogikirjoitus 5.1.2010. Suomen Mielenterveysseura. Viitattu 14.4.2011.
http://www.mielenterveysseura.fi/tiedotus_ja_julkaisut/seuralainen-blogi/seuralainen_2010/tammikuun_seuralainen.html
- Helve, Helena 2006. Nuoret ja usko. Teoksessa Wilska, Terhi-Anna (toim.) Uskon asia. Nuorisobarometri 2006. Helsinki: Nykypaino, 92–109.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2000. Tutki ja kirjoita. Vantaa: Tummavuoden kirjapaino Oy.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston kirjapaino Oy.
- Hovi, Marjut; Salomäki, Tapio & Tuovinen-Kakko, Tarja 2011. Osallisia ei kiusata. Teoksessa Vuokila-Oikonen, Päivi & Halonen, Anu-Elina (toim.) Rakentamassa ammattikorkeakouluyhteisöä. B raportteja 48. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. 47–60.
- Huotari, Rauni 2010. Omillaan toimeen tuleva aikuinen. Lastensuojelun jälkihuolto nuoren itsenäistymisen tukena. Itä-Suomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja Kauppatieteiden tiedekunta. Yhteiskuntatieteiden laitos. Viitattu 25.3.2011.
http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20110014/urn_nbn_fi_uef-20110014.pdf
- Ijäs, Jyrki 2011. Pääsihteeri, Suomen Kansanopistoyhdistys. Helsinki. Sähköpostiviesti 21.11.2011. Vastaanottaja Maria Paaso. Tuloste tekijän hallussa.
- Jokela, Ulla 2011. Diakoniatyön paikka ihmisten arjessa. Akateeminen väitöskirja. Sosiaalityö. Helsingin yliopisto.
- Järvinen, Tero i.a. Koulu ja yhteisöllisyys. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Suurpää, Leena (toim.) Jokela ilmiö. Sikermä nuorisotutkijoiden näkökul-

- mia. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, verkkojulkaisuja 17, 16-17. Viitattu 14.4.2011.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/jokela.pdf>
- Kankkunen, Illusia 2011. Sosiaalityöntekijä, Limingan kunta. Liminka. Henkilökohtainen tiedonanto 22.11.2011.
- Kansanterveyslaki 1972/66, 28.1.1972. Viitattu 2.2.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1972/19720066>
- Kettunen, Reetta; Kähäri-Wiik, Kaija; Vuori-Kemilä, Anne & Ihalainen, Jarmo 2002. Kuntoutumisen mahdollisuudet. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kirkkohallitus 2010. Kirkko 2020. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuusselonteko. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kirkon tutkimuskeskus 2008. Monikasvoinen kirkko. Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004-2007. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 103. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Kiviniemi, Kari 2001. Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa Aaltola, Juhani & Valli, Raine (Toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 68–84.
- Kudel, Mia 2011. Koulusosionomi- tulevaisuuden ammattilainen. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma/Sosiaalinen kuntoutus. Opinnäytetyö. Viitattu 13.11.2011.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25186/Kudel_Mia.pdf?sequence=1
- Kumpusalo, Esko 1991. Sosiaalinen tuki, huolenpito ja terveys. Helsinki: VAPK-kustannus.
- Lastensuojelulaki 2007/417, 13.4.2007. Viitattu 22.11.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#a12.2.2010-88>
- Laki lukiolain muuttamisesta 478/2003. 13.6.2003. Viitattu 8.2.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030478>
- Laki perusopetuslain muuttamisesta 477/2003. Viitattu 24.11.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2003/20030477>
- Lehtonen, Johannes 2010. Mitä nuorten hyvin- ja pahoinvoinnista pitäisi tutkia?- Biologinen, terveystieteellinen ja psykiatrinen näkökulma. Teoksessa Suomalainen lääkärisseura Duodecim, Suomen Akatemia. Nuorten

- hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous 2010. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 120-125.
- Metsämuuronen, Jari 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. Jyväskylä. Gummerus Kirjapaino Oy.
- Miettinen, Tarja 2008. Lapsikeskeisyys oppilashuollossa. Koulun sosiaalityöntekijöiden näkemyksiä oppilashuollon palveluista. Kuopion yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu-työ. Viitattu 14.11.2011. <http://www.kampus.uku.fi/gradut/2008/7261.pdf>
- Myllykangas, Anne 2009. Mikä auttaa masennuksessa? Sosiaalinen tuki nuorten mielenterveysasiakkaiden selviytymis-tarinoiden näkökulmasta. Jyväskylän yliopisto. Sosiaalityö. Pro gradu-työ. Viitattu 2.2.2011. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/22973/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201002191262.pdf?sequence=1>
- Myllyniemi, Sami 2008. Tilasto- osio. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi. Teoksessa Autio, Minna; Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami (toim.) Polarisoituvuus? Nuorten elinolot –vuosikirja 2008. Viitattu 16.4.2011. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/polarisoituvanuoruus.pdf>
- Myllyniemi, Sami 2006. Nuorisobarometri 2006. Teoksessa Wilska, Terhi-Anna (toim.) Uskon asia. Nuorisobarometri 2006. Helsinki: Nykypaino, 14–89.
- Mäenpää, Mari 2008. ”Laajempi ystäväpiiri-keveämpi mieli?” Yliopisto-opiskelijoiden sosiaalinen tuki positiivinen mielenterveys. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteiden laitos. Pro gradu-työ. Viitattu 2.2.2011. http://www.yths.fi/filebank/592-Maenpaa_M_pro_gradu_Laajempi_ystavapiiri_.pdf
- Mäkelä, Hanna 2010. ” Ettei kenenkään hartioiden yksin riitä”. Tapaustutkimus oppilashuoltotyöstä moniammatillisena yhteistyönä. Hämeenlinna. Kasvatustieteiden tiedekunta, opettajankoulutuslaitos. Pro gradu-työ. Viitattu 15.10.2011. <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu04246.pdf>
- Mäkinen, Olli 2006. Tutkimusetiikan ABC. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

- Niemelä, Kati 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen. Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 99. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Nieminen, Liisa 2010. Lasten ja nuorten tutkimus: Oikeudellinen tarkastelu. Teoksessa Lagström, Hanna; Pösö, Tarja, Rutanen, Niina & Vehkalahti, Kaisa (toim.) Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Helsinki: Yliopistopaino, 25–42.
- Nuorten keskus i.a.a Viitattu 5.10.2011.
<http://www.nuortenkeskus.fi/fi/toimintaa/saapas/>
- Nuorten keskus i.a.b Siltoja diakonian, kasvatuksen ja sukupolvien välille. Nuorten diakoniakasvatushanke 2006-2008. Loppuraportti. Viitattu 21.10.2011. <http://www.nuortenkeskus.fi/binary/file/-/id/35/fid/433/>
- Onnela, Samuli 1991. Ranuan kunnan ja seurakunnan synty. Kemi. Pohjolan Sanomat Oy, 21.
- Oulun kaupunki 2010. KOKO Oulun seutu: Työllisyyden hoidon Oulun mallitoimenpideohjelman toteuttaminen 2010-2013
- Oulun kaupunki 2011. Nuorisoasiainkeskus. Viitattu 26.9.2011.
<http://www.ouka.fi/nuoriso/tyopajat/index.html>
- Paaso, Voitto 2011. Koulutussuunnittelija, Ranuan kristillinen opisto. Ranua. Henkilökohtainen tiedonanto 8.2.2011.
- Peltonen, Heidi & Säävälä, Tapio 2001. Kehittyvä oppilashuoltotyö kouluuyhteisön ja yksilön tukena. Teoksessa Markku Jahnukainen (toim.) Lasten erityishuolto ja –opetus Suomessa. Juva: WS Bookwell Oy, 182–199.
- Pietarinen, Juhani 2002. Eettiset perusvaatimukset tutkimustyössä. Teoksessa Karjalainen, Sakari; Launis, Veikko; Pelkonen, Risto & Pietarinen, Juhani (toim.) Tutkijan eettiset valinnat. Tampere: Tammer-paino, 58–69.
- Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2010. Viitattu 13.11.2011.
<http://ely.combo.fi/fi/tiedotepalvelu/2010/Sivut/NuoriaaktivoidaantyoilistymäänSanssikortillajapalkkatuella.aspx>
- Pörhölä, Maili 2008. Koulukiusaaminen nuoren hyvinvointia uhkaavana tekijänä – Miten käy kiusatun ja kiusaajan vertaissuhteille? Teoksessa Autio, Minna; Eräranta, Kirsi & Myllyniemi, Sami (toim.) Polarisoituva nuo-

- ruus? Nuorten elinolot –vuosikirja 2008. Viitattu 14.4.2011.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/polarisoituvanuoruus.pdf>, 94–104.
- Rantanen, Sanna 2010. ”Olisin ilman sitä varmaan jossain lastenkodissa tällä hetkellä.” Nuorten kokemuksia lastensuojelun avohuollon tukihenkilötoiminnasta. Turun yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Pro gradu-työ. Viitattu 31.1.2011. <http://vslapset-fi-bin.directo.fi/@Bin/7764c2eca36a92f492a23d269a86b98b/1296214831/application/pdf/177841/Sanna%20Rantanen,%20pro%20gradu,%202010.pdf>
- Ranuan kunta 2011. Viitattu 8.2.2011.
http://www.ranua.fi/Etusivu/Palveluhakemisto/Ranua-info/Yleistietoa_kunnasta.iw3
- Ranuan kristillinen kansanopisto. Viitattu 8.2.2011.
<http://www.rakro.fi/Taustayhteiso/taustayhteiso.html>
- Ranuan kristillinen kansanopisto. Opiskelijahuoltoryhmän toimintasuunnitelma 19.11.2009.
- Raunio, Kyösti 2004. Olennainen sosiaalityössä. Tampere: Tammer- Paino.
- Raunio, Kyösti 2008. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä. Katsaus peruskäsitteisiin, palvelujen toteuttamiseen ja palvelujen käyttäjän asemaan. Tampereen yliopisto. Viitattu 9.4. 2011.
<http://www.uta.fi/laitokset/sostyo/hlokunta/raunio/luento.pdf>
- Riihimäki, Anne; Ronkainen, Liisa 2010. Nuorten syrjäytyminen aikuissosiaalityön teksteissä. Tampereen yliopisto. Sosiaalityön laitos. Pro gradu-työ. Viitattu 13.2.2011. <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu04073.pdf>.
- Rimpelä, Arja 2010a. suomalaisnuorten terveys. Teoksessa Suomalainen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous 2010. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 14–24.
- Rimpelä, Matti 2010b. Opiskelu- ja terveydenhuollon palvelut. Teoksessa Suomalainen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous 2010. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 90–99.

- Ruishalme, Outi & Saaristo, Liisa 2007. Elämä satuttaa. Kriisit ja niistä selviytyminen. Helsinki: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Ruohonen, Marita 2010. Miten järjestösektori tukee nuoren hyvinvointia. Teoksessa Suomalainen lääkäriseura Duodecim, Suomen Akatemia. Nuorten hyvin- ja pahoinvointi. Konsensuskokous 2010. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 100-103.
- Ruusuvuori, Johanna; Nikander, Pirjo & Hyvärinen, Matti (toim.) 2010. Haastattelun analyysi. Tampere: Vastapaino.
- Rättyä, Lea 2009. Diakoniatyö yksilöllisenä ja yhteisöllisenä auttamisena yhteiskunnallisessa muutoksessa. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto. Viitattu 19.2.2011. http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-951-27-1309-7.pdf
- Salomaa, Päivi 2004. Nuoruus on päätä huimaava matka. Teoksessa Myllykoski, Anne-Mari; Melamies, Nina & Kangas, Sari (toim.) Itsenäistynyt nuori ja AD/HD. Juva: WS Bookwell Oy, 20–21.
- Selander, Kirsikka 2010. Sosiaalisen tuen rooli työn imun taustalla. Vaatimusten, hallintamahdollisuuksien ja sosiaalisen tuen erilaiset vaikutusmekanismit. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Pro gradu-työ. Viitattu 2.2.2011. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/25551/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201011033055.pdf?sequence=1>
- Seppänen, Jukka 2010. Psykkisiin kriiseihin liittyvä hengellinen tuki ja sielunhoito. Teoksessa Diakonian tutkimuksen seura. Diakonian tutkimus 1/2010, 65-75. Viitattu 16.11.2011. http://dts.fi/files/2009/10/DT1_2010.pdf
- Sohlman, Britta 2004. Funktionaalinen mielenterveyden malli positiivisen mielenterveyden kuvaajana. Stakes, tutkimuksia 137. Viitattu 2.2.2011. <http://www.stakes.fi/pdf/mentalhealth/Tu137.pdf>
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2007. Sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset valtio-, kunta- ja yksityissektorilla. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2007:18. Viitattu 14.11.2011. <http://www.sosiaaliportti.fi/File/b29675bf-6b8e-4d49-9004-f115a86deee2/kelpoisuudet.pdf>

- Sosiaali- ja terveysministeriö 2009. Traumaattisten tilanteiden psykososiaalinen tuki ja palvelut. Opas kunnille ja kuntayhtymille. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2009:16. Viitattu 9.4.2011. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=DLFE-10736.pdf
- Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2004:7. Linnakangas, Ritva & Suikkonen, Asko. Varhainen puuttuminen. Mahdollisuus nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Viitattu 21.2.2011. <http://pre20090115.stm.fi/hu1083758936712/passthru.pdf>
- Sosiaaliportti 2008. Lastensuojelun käsikirja. Oppilashuolto ja koulun sosiaalityö. Viitattu 13.11.2011. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/ajankohtaista/kasikirjantiedotteet/tiedote/?announcementId=d2ecf656-02dc-4900-8ed7-215b1a963344&groupId=dfc87810-8a7d-4e48-8884-ea8934526691>
- Sosiaaliportti 2011. Lastensuojelun käsikirja. Oppilashuolto ja koulun sosiaalityö ehkäisevänä lastensuojeluna. Viitattu 2.2.2011. http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaiseva_lastensuojelu/toimintamuotoja/oppilashuolto_ja_koulun_sosiaalityo/
- Strandell, Harriet 2010. Etnografinen kenttätö: Lasten kohtaamisen eettisiä ulottuvuuksia. Teoksessa Lagström, Hanna; Pösö, Tarja; Rutanen, Niina & Vehkalahti, Kaisa (toim.) Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Helsinki: Yliopistopaino, 92–11.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Viitattu 5.10.2011. <http://evl.fi/evlfi.nsf/Documents/CC90819FA925D823C22570680048B629?openDocument&lang=FI>
- Suomen Rauhanyhdistysten keskusyhdistys 2005. Viitattu 7.2.2011 <http://www.srk.fi/index.php?p=historia>
- Suurpää, Leena. Nuorten syrjäytymistä koskevan tietämisen politiikka. Metodologinen näkökulma syrjäytymistiedon rakentumiseen. Teoksessa Suurpää, Leena (toim.) Nuoria koskeva syrjäytymistieto. Avauksia tietämisen politiikkaan. Viitattu 16.4.2011 <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/syrjaytymistieto.pdf> i.a.

- Suvisaari, J ym. 2009. Mental disorders in young adulthood. *Psychological Medicine* 39 (2): 287–299. Saatavissa <http://www.nelliportaali.fi>, MedLine-aineisto.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011. Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelukuvaus. Viitattu 2.2.2011. http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/oppilas_ja_opiskelijahuolto
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2003. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Pieksämäki: RT-Print Oy, 35-51.
- Tuomikoski, Ulla-Maija 2011. Vararehtori. Ranuan kristillinen opisto. Ranua. Henkilökohtainen tiedonanto 4.2.2011.
- Tuppurainen, Simo 2009. Muistio nuorten työelämäasenteista ja –arvoista sekä toimenpiteistä nuorten työllisyyden edistämiseksi. Viitattu 16.4.2011. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/tyoelamaasenteet.pdf>
- Varjonen, Tarja; Hannula, Antti & Varjonen, Emmi i.a. Sosiaalityö oppilaitoksissa-hanke. Hankeraportti 1.8.2004-31.7.2006. Viitattu 14.11.2011. http://www.rauma.fi/sosiaali-ja_terveyspalvelut/hallinto/projektit/Lopputyo_lopullinen_versio.pdf
- Yeung, Anne Birgitta 2007. Diakonia ristipaineiden aallokossa? – Diakonian työnäky ja suhde hyvinvointivaltioon. Teoksessa Diakonian tutkimuksen seura ry. Diakonian tutkimus 1/2007, 5-25. Viitattu 18.2.2011. http://dts.fi/dokumentit/diakonia1_07%5B1%5D.pdf
- Äijö, Katariina 2005. ”Ainaki se on terapian ansiosta et mä ylipäänsä oon hengissä”. Neljän nuoren kokemukset psykoterapeuttisen hoitosuhteen merkityksestä. Jyväskylän yliopisto. Psykologian laitos. Pro gradu-työ. Viitattu 31.1.2011. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/11075/URN_NBN_fi_jyu-2005326.pdf?sequence=1

LIITE 1: Teemahaastattelurunko

Teema 1: Nuoren kokemus opiskelijahuoltoryhmältä saadusta tuesta

- Oletko ollut tekemissä opiskelijahuoltoryhmän kanssa?
- Millaista tukea olet saanut opiskelijahuoltoryhmältä?
- Mikä tilanne johti siihen, että hait apua opiskelijahuoltoryhmältä?
- Millaisissa asioissa olet saanut tukea?
- Millä tavoin tukea on annettu?
- Millaisena olet kokenut opiskelijahuoltoryhmän antaman tuen?
- Onko tuki ollut riittävää? Perustele.
- Mikäli tuki ei ole ollut riittävää, minkälaista tukea olisit tarvinnut?

Teema 2: Hengellisyyden näkyminen opiskelijahuoltoryhmässä

- Näkyykö opiston kristillinen arvomaailma opiskelijahuoltoryhmän toiminnassa? Millä tavalla?
- Miten opiskelijahuoltoryhmä on tukenut kristillisiä arvoja? Miten olet sen kokenut?

Teema 3: Opiskelijoiden tuen tarpeet ja toiveet

- Minkälaisia haasteita tämän päivän opiskelija kohtaa koulumaailmassa?
- Minkälaisia haasteita nuoruuden elämänvaiheeseen liittyy?
- Kuvaa sellaisia arjen tilanteita koulussa, joihin opiskelija voi kaivata tukea?
- Mistä opiskelija saa tarvittaessa apua?
- Millaisissa tilanteissa toivoisit saavasi koululta enemmän tukea?

LIITE 2: Haastattelulupa-anomus alaikäisten opiskelijoiden huoltajille

OPISKELIJOIDEN VANHEMMILLE

Tervehdys Ranuan opistolta

Ranuan opisto kehittää opiskelijahuoltoa. Tähän hankkeeseen kuuluu myös opinnäytetyö, jonka Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat Kaisa Makkonen ja Maria Paaso tekevät. Tutkimuksessaan he haastattelevat opiskelijoita, jotka opisto on valinnut otokseksi. Koska tutkimuksessa on alaikäisiä opistolaisia, kysyn Teiltä vanhemmilta, saavatko lapsenne osallistua haastatteluun. Toivon myönteistä suhtautumistanne asiaan, joka palvelee opistolaisten hyvinvointia. Pyydän, että palautatte allekirjoitettuna tämän paperin, kun lapsenne tulee pääsiäislomalta opistoon.

Kiitoksin ja hyvän yhteistyön terveisin

Ranualla 15.4.2011

Eero Nuolioja

Rehtori

Ilmoitan, että lapseni _____ saa osallistua haastatteluun, joka tehdään keväällä 2011 osana Ranuan opiston opiskelijahuollon kehittämishanketta.

Vanhemman allekirjoitus _____